

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

Ekologické daně a jejich význam
Bakalářská práce

Autor: Iveta Hývnarová
Studijní obor: Finanční management

Vedoucí práce: Ing. Pavel Jedlička, CSc.

Hradec Králové

duben 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 24.4.2015

Iveta Hývnarová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Pavlu Jedličkovi, CSc. za metodické vedení práce a cenné rady při psaní práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá obecným objasněním ekologických daní, jejich analýzou v České republice a také mezinárodním srovnáním těchto daní ve vybraných zemích Evropské unie.

První část se věnuje obecné charakteristice ekologických daní, způsobem zavádění prostřednictvím ekologické daňové reformy a jejich začleněním do daňové soustavy. V práci jsou dále popsány jednotlivé ekologické daně v České republice a je provedena jejich analýza. Další část popisuje průběh ekologických daňových reforem a daní s vlivem na životní prostředí ve vybraných zemích Evropské unie. Pro tuto práci byly zvoleny dvě evropské země, Dánsko a Nizozemsko, které věnují velkou pozornost ochraně životního prostředí. Obě tyto země mají ekologické daně zavedeny již delší dobu a výnosy z těchto daní jsou zde v rámci Evropské unie nejvyšší. Dále práce obsahuje následné porovnání dopadů zavedení ekologických daní v těchto zemích.

Annotation

Title: Ecological taxes and their meaning

Bachelor thesis deals with a general explanation of ecological taxes, their analysis in the Czech Republic and their international comparisons in selected countries of the European Union.

The first part deals with the general characteristics of ecological taxes, their introduction through ecological tax reform and their integration into the tax system. The thesis also describes the single ecological taxes in the Czech Republic and their analysis. The next section describes the course of the ecological tax reform and taxes with the impact on the environment in selected countries of the European Union. For this work were chosen two European countries, Denmark and the Netherlands, which pay great attention to environmental protection. Both countries introduced environmental taxes a long time ago and revenues from these taxes have the highest within the European Union. The work includes a comparison of the impact of ecological taxes in these countries.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce.....	2
3	Metodika zpracování	3
4	Daňová soustava České republiky.....	4
4.1	Daň	4
4.2	Funkce daní.....	4
4.3	Základní konstrukční prvky daně	5
4.4	Daňový systém České republiky.....	6
5	Spotřební daně.....	7
5.1	Srovnání spotřební a ekologických daní.....	8
6	Ekologické daně	9
6.1	Definice ekologických daní.....	9
7	Ekologická daňová reforma.....	10
7.1	Průběh Ekologické daňové reformy.....	11
8	Ekologické daně v České republice.....	12
8.1	Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů	13
8.2	Daň z pevných paliv	15
8.3	Daň z elektřiny.....	16
8.4	Přínosy ekologických daní.....	17
8.5	Námítky proti zavádění ekologických daní	17
8.6	Výnosy z ekologických daní	19
8.7	Dopady ekologických daní.....	20
9	Daně a poplatky ovlivňující životní prostředí	22
9.1	Daně s vlivem na životní prostředí.....	22
9.1.1	Daň silniční.....	22

9.1.2	Spotřební daň z pohonných hmot.....	23
9.1.3	Daň z přidané hodnoty, spotřební daně.....	23
9.2	Poplatky s vlivem na životní prostředí.....	23
9.2.1	Poplatek za registraci (přeregistraci) motorového vozidla	23
9.2.2	Poplatky k ochraně životního prostředí	24
10	Harmonizace spotřebních daní v EU.....	25
11	Ekologické daně v Evropě	26
12	Dánsko	26
12.1	Daňový systém Dánska	27
12.2	Zelené daně.....	28
12.3	Ekologická daňová reforma Dánska	30
12.4	Výnosy z ekologických daní.....	31
12.5	Dopady.....	33
13	Nizozemsko	33
13.1	Daňový systém Nizozemska.....	34
13.2	Ekologické daně	35
13.3	Ekologická daňová reforma Nizozemí.....	36
13.4	Vývoj výnosů.....	37
13.5	Dopady.....	38
14	Porovnání Dánska a Nizozemska.....	39
15	Shrnutí výsledků	42
16	Závěry a doporučení.....	44
17	Seznam použité literatury	46

Seznam obrázků

Obr. 1 Princip ekologické daňové reformy	11
Obr. 2 Očekávané a skutečné výnosy z ekologických daní v letech 2008-2012.....	19
Obr. 3 Výnosy z jednotlivých daní v letech 2008-2013.....	20
Obr. 4 Vývoj výnosů z environmentálních daní v Dánsku	31
Obr. 5 Vývoj výnosů z energetických daní v Dánsku.....	32
Obr. 6 Vývoj emisí CO2 v Dánsku.....	32
Obr. 7 Vývoj výnosů z environmentálních daní v Nizozemsku	37
Obr. 8 Vývoj výnosů z energetických daní v Nizozemsku.....	37
Obr. 9 Vývoj emisí CO2 v Nizozemsku.....	38
Obr. 10 Hrubá spotřeba energie z neobnovitelných zdrojů a HDP v Dánsku	40

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdělení daní v České republice	7
Tabulka 2: Předpokládané dopady	21
Tabulka 3: Zjednodušená struktura daňového systému Dánska	27
Tabulka 4: Daňový systém Nizozemska	34

1 Úvod

Téma ochrany životního prostředí je zajisté v současnosti velmi aktuální téma, což si uvědomují i vlády jednotlivých států. Většina států v dnešní době ochranu životního prostředí začlenila, jako nedílnou součást své politiky. V rámci své politiky zavádějí nejrůznější prostředky k ochraně životního prostředí. Jedním z ekonomických prostředků jsou právě ekologické daně.

Tyto daně vznikly především z důvodu snahy o ochranu životního prostředí, jsou uvaleny na spotřebu, jež negativně působí na životní prostředí. Jejich účelem je ovlivnit jednání ekonomických subjektů a motivovat je k využití ekologicky šetrnějších zdrojů energie a ke zlepšení energetické efektivity.

Ekologické daně jsou zaváděny především v rámci ekologických daňových reforem. Základním principem reformy je výnosová neutralita, navýšení příjmů státního rozpočtu o výnosy z ekologických daní je vyrovnáno odpovídajícím snížením jiných daní. Záměrem ekologické daňové reformy je navýšené výnosy vyrovnat snížením daňové zátěže v oblasti práce, například snížením plateb na sociální pojištění popř. snížením sazeb daní z příjmu.

Ve své práci se budu napřed věnovat ekologickým daním na území České republiky, jejich zavedením v rámci ekologické daňové reformy a jejich začleněním do daňové soustavy. Budu se také zabývat, jakým způsobem byla zachována výnosová neutralita, také právní úpravou jednotlivých daní i dalších daní a poplatků v českém systému, jež mají vliv na životní prostředí.

V další části práce se zaměřím na dvě severoevropské země Dánsko a Nizozemí. Obě tyto země věnují zvýšenou pozornost ochraně životního prostředí. Jsou to země s nejvyššími výnosy z ekologických daní v rámci Evropské unie a ekologické daně mají zavedeny již delší dobu, proto můžeme sledovat i dopady těchto daní.

V rámci svojí práce budu analyzovat, jaké ekologické daně a další daně s vlivem na životní prostředí výše zmíněné země zavedly, a jejich vliv nejen na životní prostředí. Na závěr porovnáám a zhodnotím způsob řešení této problematiky ve vybraných zemích.

2 Cíl práce

Cílem práce je analyzovat ekologické daně v České republice a v některých záměrně zvolených zemích Evropské unie. Následně porovnat jejich dopady a vliv nejen na životní prostředí v rámci vybraných zemích. Srovnání se zaměřuje především na daně a případně další nástroje uvalené na energetické produkty a emise CO₂.

Analýza a následné porovnání ekologických daní a jejich dopadů na obyvatele i podnikatelský sektor ve zvolených zemích, nám umožní zjistit některé vlivy jednotlivých nástrojů a způsob řešení problematiky v jednotlivých zemích. Ze zjištěných výsledků je pak možno odhalit případná doporučení pro Českou republiku.

V práci je usilováno o zjištění, zda ekologické daně mají pozitivní vliv na životní prostředí. Jelikož se práce věnuje především ekologickým daním na energetické produkty, snaží se také o ověření hypotézy, že tyto daně přispívají k efektivnímu využívání energie, snížení spotřeby energie z neobnovitelných zdrojů a většímu využití energie z obnovitelných zdrojů. A následnému vlivu v tomto případě na snížení vypouštěných emisí CO₂, jejichž množství je spojeno s využíváním energie.

3 Metodika zpracování

Pro první část práce byla použita metoda deskripce s využitím především odborné literatury, odborných internetových zdrojů a daňových zákonů. Je zde vysvětlen základní pojem daně a popsány její základní funkce a konstrukční prvky. Pomocí této metody jsou v práci popsány a vysvětleny další pojmy a poznatky, které slouží jako důležité podklady pro porozumění dané problematice a pro další zkoumání dané oblasti.

Další část práce je zpracována pomocí analýzy, jež zkoumá způsob zavedení daní a zavedené druhy ekologických daní a jejich viditelné dopady nejen na životní prostředí v České republice a v dalších zvolených zemích. Data potřebná ke zjišťování dopadů jsou získávána především ze stránek ministerstva a celní správy, statistického úřadu Evropské unie (EUROSTAT) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Nejprve byla analyzována právní úprava ekologických daní v České republice, dále průběh ekologické reformy a následně porovnány předpokládané a skutečné dopady na různé subjekty. Dále při analýze ekologických daní ve vybraných zemích Evropské unie je nejprve popsán průběh reformy a jednotlivé daně s dopadem na životní prostředí. Následně se práce věnuje rozboru výnosů a dopadů ekologických daní se zaměřením především na energetické daně a daně z emisí CO₂.

Na základě získaných výsledků byla provedena komparace zjištění ve zvolených zemích, jaké zavedené nástroje podle prokázaného vlivu dosáhly lepšího efektu na velikost spotřeby energie z neobnovitelných a obnovitelných zdrojů a její efektivní využití a i další vlivy na ekonomiku. A případně možné zjištění následných doporučení pro Českou republiku.

Musíme však v porovnávání přihlídnout k tomu, že každá země má jiné ekonomické zázemí, a tedy to, co úspěšně zavedla jedna země, nemusí mít tak velký pozitivní dopad při zavedení v jiné zemi nebo může mít dokonce opačný efekt.

Také navíc životní prostředí i velikost spotřeby energetických a dalších produktů s vlivem na životní prostředí ovlivňují nejen daně a jiné vládní nástroje, ale jsou ovlivněny i dalšími vlivy.

4 Daňová soustava České republiky

4.1 Daň

Pojem daň můžeme vysvětlit jako zákonem stanovenou platbu, která přichází do státního rozpočtu. Daně jsou nejčastěji charakterizovány jako povinná platba, obvykle opakující se, nenávratná, plátcem neovlivnitelná, tedy plátce nemůže ovlivnit, jak budou daně použity a jdou ve prospěch veřejného rozpočtu. Společnost peníze získané tímto způsobem vynaloží podle potřeb, a to i na potřeby těch, kteří daně neplatí, což je princip solidarity. O dani tedy můžeme říci, že jde o povinnou, pravidelnou, neúčelovou a nevratnou platbu do veřejného rozpočtu.

4.2 Funkce daní

Daně jsou schopny plnit mnoho funkcí, mezi ty zásadní patří fiskální, alokační, redistribuční a stabilizační. Fiskální funkce je často označována jako ústřední či hlavní funkce daní. Jedná se o získávání finančních prostředků do veřejného rozpočtu, z nichž jsou poté financovány veřejné výdaje. [1]

Alokační funkce daní souvisí s alokací zdrojů. Pokud je alokace zdrojů pomocí trhu neefektivní, dojde k selhání tržního mechanismu. K selhání tržního mechanismu může dojít z důvodu existence veřejných statků, statků pod ochranou státu, existence externalit a samozřejmě nedokonalé konkurence. Tato funkce daní se tedy zabývá problémem alokace vládních výdajů a jejich ideálním či optimálním přerozdělením mezi veřejnou a soukromou spotřebu. Finance mohou být nejčastěji přidány do oblastí prostřednictvím daňových úlev, tam kde je prostředků nedostatek nebo mohou být prostředky odejmuty, tam kde jich je přebytek.

Redistribuční funkce zmírňuje sociální rozdíly, přerozdělením od lidí s příjmem sociálním skupinám. Jde o přerozdělení příjmů od bohatšího jedince k chudším, tedy sociálně slabším jedincům.

Daně mohou prostřednictvím hospodářské politiky státu vést ke snížení cyklických výkyvů v ekonomice. Toto činí daně prostřednictvím **stabilizační funkce**. Stát chce, aby veličiny makroekonomické stability, pokud je tato stabilita vyjádřena rovnováhou agregátní nabídky a poptávky při současné cenové stabilitě, vysokém

stupni zaměstnanosti, vyrovnané obchodní bilanci a trvalém hospodářském růstu, vykazovaly dlouhodobě přijatelné výsledky.

Další funkcí daní je **funkce stimulační**, která využívá toho, že daně jsou objekty vnímány jako újma a daňové subjekty se jí snaží omezit či úplně vyhnout. Stát daňové subjekty stimuluje pomocí daňových úspor či vyšším zdaněním. Lze je také využít k omezení nežádoucího jednání nebo spotřeby. To může být například vysoké zdanění alkoholu, tabáku...apod.[2]

4.3 Základní konstrukční prvky daně

Vysvětlíme si některé základní charakteristické prvky daně, mezi které můžeme zařadit:

- Objekt zdanění
- Daňový subjekt
- Základ daně
- Sazba daně
- Zdaňovací období
- Způsob výběru daně

Objekt zdanění

Objekt zdanění je rámcové vymezení veličiny, ze které je daň vybírána. Veličinou může být majetek, důchod, hlava nebo spotřeba. V případě užšího vymezení veličiny hovoříme o předmětu zdanění, kde je veličina výslovně a přesně určená stanoveným zákonem.

Daňový subjekt

Pod pojmem daňový subjekt se skrývají osoby, kterých se daň nějak dotýká. Jsou to vždy fyzické nebo právnické osoby, které mají ze zákona povinnost zaplatit nebo odvést daň. Daňové subjekty tedy dělíme na poplatníka a plátce. **Poplatník** je osoba, jejíž majetek nebo jednání je podrobena dani. **Plátce** je osoba, jíž ze zákona vzniká povinnost odvést daň do státního rozpočtu, buď vybranou částkou z majetku či jednání nebo sraženou poplatníkovi.

Základ daně

Základ daně je předmět daně vyjádřený částkou, ze které se poté vypočítá odváděná daň. Tato částka je již dle zákona upravena, může být snížena o odpočty (standardní či nestandardní), slevy a bonusy nebo může být od daně osvobozena či vyjmuta z předmětu daně.

Sazba daně

Sazba daně je výstižný návod či postup řešení, tedy jakýsi algoritmus, pomocí něhož se ze základu daně určí velikost daně.

Zdaňovací období

Zdaňovací období je časový úsek, za který se stanovuje základ, neboli výše daně a daň je v tomto intervalu hrazena. V českých zákonech jsou stanovena zdaňovací období pro jednotlivé daně zvlášť.

Způsob výběru daně

Existuje několik způsobů výběru daně, může to být prostřednictvím záloh na daň, splátkou daně, srážkou daně nebo zálohou u zdroje, která kombinuje princip srážkové a zálohové daně.

4.4 Daňový systém České republiky

Nejen v literatuře se můžeme setkat se dvěma pojmy, které často nejsou dostatečně rozlišovány, jsou to pojmy daňový systém a daňová soustava. Daňovou soustavu můžeme interpretovat, jako souhrn všech daní, také sem patří cla, pojistné sociálního pojištění a fiskální poplatky.

Daňový systém je mnohem širší pojem, neměl by být považován jen za souhrn daní provázených jejich správou, ale je potřeba zahrnout do něho i vzájemnou interakci daní a jejich vztahy mezi sebou.[8]

Systém daní v České republice je stanoven příslušným základním zákonem č. 212/1992 Sb. o soustavě daní. V roce 2013 tvořily daňové příjmy až 84,5 % neúvěrových příjmů v České republice.

Daně jsou rozděleny podle vazby na důchod poplatníka na přímé a nepřímé daně. U přímé daně je přesně definován subjekt, který bude daň platit. Nepřímou daň platí plátce, ale účinky daně dopadají na poplatníka. Plátcem se rozumí fyzická či

právnícká osoba, která má povinnost daň odvést a poplatníkem je fyzická či právnícká osoba, z jejichž peněz je daň placena.[6] Nepřímé daně se člení na univerzální (všeobecné) a selektivní. Bližší dělení daní je uvedeno v tabulce níže.

Tabulka 1: Rozdělení daní v České republice

Daně		
Přímé daně	Důchodové	z příjmu fyzických osob
		z příjmu právnických osob
	Majetkové	z nemovitosti
		dědická, darovací a z převodu nemovitosti
silniční		
Nepřímé daně	Univerzální	z přidané hodnoty
	Selektivní	z minerálních olejů
		z lihu a destilátů
		z piva
		z vína a meziproductů
		z tabáku a tabákových výrobků
		z elektřiny, zemního plynu a pevných paliv
		Cl
Ostatní	platby na sociální pojištění, místní daně a poplatky	

Zdroj: [6], Vlastní zpracování

5 Spotřební daně

V České republice v roce 1993 proběhla značná daňová reforma, během které byl zaveden standardní daňový systém. Jedním z hlavních druhů přijatých daní v rámci této reformy, které přiblížily český daňový systém moderním systémům vyspělých států, bylo zavedení daně z přidané hodnoty a spotřebních daní.

V roce 2004, tedy v roce, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, byly spotřební daně upraveny novým zákonem č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních. Tento zákon již plně harmonizuje úpravu spotřebních daní v České republice s právem Evropské unie.[10] Jako nejvýznamnější změnu můžeme uvést, že

v předešlém zákoně daňová povinnost vznikala ve státě výroby, v zákoně z roku 2004 se výrobky zdaňují až ve státě, kde budou spotřebovány.

Spotřební daně náleží do nepřímých daní, tyto daně mohou být ukládány, aby se navýšily příjmy státního rozpočtu, či s úmyslem regulovat ceny určité komodity na trhu nebo také k omezení spotřeby tzv. škodlivých komodit.

Do spotřebních daní se řadí daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň z tabákových výrobků. V roce 2008 byly zavedeny tzv. ekologické nebo také energetické daně, které byly zavedeny zákonem č. 261/2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů a byly zařazeny do spotřebních daní. Mezi ekologické daně patří daň z elektřiny, ze zemního plynu a daň z pevných paliv.

5.1 Srovnání spotřební a ekologických daní

Pokud budeme porovnávat spotřební daně s ekologickými daněmi, zjistíme, že spotřební daně byly zavedeny v roce 1993 během daňové reformy, kdy Česká republika dosud nebyla členem Evropské unie. Ekologické daně se objevují až později v roce 2008, kdy Česká republika byla již od roku 2004 členem EU, proto již na tyto daně, na rozdíl od spotřebních, přímo působily harmonizační požadavky.

Další rozdíl je v důvodu zavedení, zatímco u spotřebních daní jde o úsilí redukovat spotřebu zdraví škodlivých produktů, a to pomocí daně, která má samozřejmě dopad na výši ceny. Cílem ekologických daní je nahrazení energetických zdrojů, které zatěžují životní prostředí, zdrojem ekologičtějším. Tyto daně se snaží o redukování nezdravých externalit způsobených výrobou a spotřebou, snaží se především o ochranu životního prostředí. Vyhnout se těmto daním lze u spotřebních daní ukončením spotřeby produktů podléhajících těmto daním, u ekologických daní je to možné omezením nebo i změnou zdroje energie za ekologičtější.[10]

Jejich společným znakem je řazení do nepřímých daní. Obě jsou spravovány orgány celní správy. Daňová povinnost vzniká po tom, co je dodán výrobek spotřebiteli, v případě spotřebních daní jsou výrobky tzv. ve volném daňovém oběhu.[10]

Spolu s tím, že spotřební daně mají dopad na výši ceny výrobku, souvisí i to, že na rozdíl od ekologických daní nejsou výnosově neutrální. Při tvorbě konečné ceny

spotřebiteli neplatí žádná omezení, výjimkou jsou pouze cigarety, kde musí být respektována cena výrobce nebo dovozce produktu.

6 Ekologické daně

Technický pokrok a nové objevy, samozřejmě i se stále vzrůstajícím počtem obyvatelstva je spojena zvyšující se spotřeba přírodních zdrojů a s tím i související vysoká spotřeba neobnovitelných zdrojů. Příroda už v dnešní době není schopna sama přirozeně obnovovat a napravovat škody.

Jedním z řešení, které vláda může použít, jsou ekologické daně. Daně ekologického charakteru mají za úkol ukončit trend destrukce životního prostředí nebo takovou tendenci alespoň co nejvíce zpomalit.

6.1 Definice ekologických daní

Nenajdeme asi žádnou jednotnou definici ekologických daní. V literatuře se setkáme se dvěma hlavními přístupy: [1]

- Podle důvodu zavedení – jsou zavedeny z důvodu očekávání pozitivního vlivu na životní prostředí.
- Podle působení daně – jsou zaváděny na výrobu, spotřebu, jenž negativně působí na životní prostředí, tato daň se projeví v daňovém základě tohoto výrobku či spotřebě. Zvýšením daňového zatížení daného výrobku či spotřeby se vláda snaží ovlivnit ekonomické subjekty, aby volily výrobky či spotřebu, která nezatěžuje životní prostředí.

Jednou z obecných charakteristik v literatuře uváděných ekologických daní je definice:

„Daň má vyjadřovat náklady společnosti na odstranění negativní externality, kterou je znečištění životního prostředí látkami škodlivými jak lidskému zdraví, tak biotopu planety.“ [10, s. 234]

OECD definuje ekologické daně jako *„povinné platby státu bez kompenzace protislužbou, uvalené na daňové základy považované za zvláště relevantní ve vztahu k životnímu prostředí.“* [16]

O ekologických daních můžeme tedy říci, že patří mezi daně nápravné. Jsou to daně, které slouží k ochraně životního prostředí, ať už mají přímý pozitivní vliv na prostředí nebo na následné snížení dopadů na životní prostředí.

Nejen daně, které se označují, jako ekologické mohou nepřímo příznivě působit na životní prostředí. Do ekologických daní patří i poplatky.

OECD rozlišuje ekologické daně na: [17]

- Energetické daně
- Dopravní daně – řadí se sem i daně související s vlastněním a používání automobilu
- Daně ze znečištění – zahrnují se také poplatky k ochraně životního prostředí
- Daně ze zdrojů – daně z těžby surovin

7 Ekologická daňová reforma

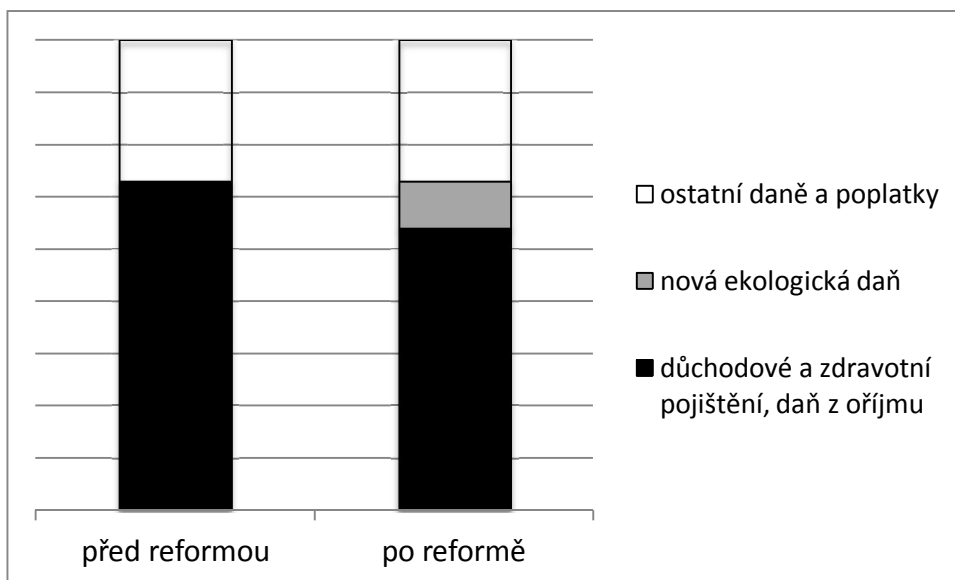
Pomocí ekologické daňové reformy se vláda snaží stimulovat ekonomické subjekty k takovému chování, které povede k omezování poškození životního prostředí a jeho dopadů na zdraví obyvatelstva.[14]

V roce 2003 byla Evropskou unií přijata z důvodu harmonizace daňové soustavy členských států (především spotřebních daní) Směrnice Rady 2003/96/ES, která obsahovala předpisy o zdanění energetických produktů a elektřiny. V roce 2004 byla tato směrnice upravena Směrnicí Rady 2004/74/ES, která umožnila některým členským státům dočasný odklad zavedení energetických daní nebo sníženou úroveň zdanění.

Česká republika je členem Evropské unie, proto tato směrnice byla závazná i pro nás. V České republice byly v rámci první etapy ekologické daňové reformy v roce 2008 zavedeny ekologické daně (daň ze zemního plynu a dalších plynů, daň z elektřiny, daň z pevných paliv).

Zásadním ideálem ekologické daňové reformy je, že zavedením nových daní nevznikne vyšší daňové zatížení, tyto daně jsou tzv. výnosově neutrální. Vyšší výnos z nových daní bude vyrovnán odpovídajícím snížením jiných daní. Záměrem ekologické daňové reformy je převedení části daňové zátěže ze zdanění práce, na zdanění výrobků a služeb, které svojí spotřebou negativně působí na životní

prostředí. Snížení zdanění práce v praxi znamená snížení plateb na sociální pojištění popř. snížením sazeb daně z příjmu, zvýšením nezdanitelné částky u daně z příjmu.

Obr. 1 Princip ekologické daňové reformy

Zdroj: [15, s. 6]

7.1 Průběh Ekologické daňové reformy

Ekologická daňová reforma bude probíhat ve třech etapách, první etapa začala již v roce 2008 zavedením 3 ekologických daní a tato reforma bude pokračovat nejméně až do roku 2017.

I. Etapa

Jak již bylo napsáno výše, první etapa nám přinesla v souladu s podmínkami členství v Evropské unii k 1. lednu 2008 zavedení nových ekologických daní. Jedná se o daň ze zemního plynu a dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Zdanění těchto daní legislativně upravuje zákon č. 261/2007 sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

II. Etapa

Druhá etapa měla podle plánu Ministerstva životního prostředí probíhat v letech 2010 až 2013, v této etapě bylo plánováno převedení některých environmentálních poplatků na ekologické daně. Ministerstvo životního prostředí se zaměřilo na poplatek za znečišťování ovzduší, ministerstvo uvažovalo

o převedení tohoto poplatku na emisní daň z CO₂. V této době Evropská komise začala připravovat přezkoumání směrnice 2003/96/ES, o zdanění energetických produktů a elektřiny, jejímž záměrem je, aby se u energetických daní vzal v úvahu i obsah CO₂ v palivu. Díky tomuto ministerstvo od zavedení daně z CO₂ prozatím upustilo, poplatky za znečištění ovzduší zůstaly zachovány. Proběhla však jejich podstatná úprava, jako součást nového zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. V rámci druhé etapy, také došlo k navýšení sazby daní zavedených během první etapy.

III. Etapa

III. Etapa by měla být reakcí na revizi směrnice 2003/96/ES, o zdanění energetických produktů a elektřiny a na výsledky vyhodnocení předchozích etap, které byly vyhodnoceny projektem „Modelování dopadů environmentální daňové reformy: II. etapa EDR“. Jednalo se o projekt probíhající od roku 2007 do roku 2010, jeho výsledky jsou uveřejněny na stránkách ministerstva životního prostředí.

8 Ekologické daně v České republice

Ekologické daně byly v České republice zavedeny k 1. lednu 2008, jak je již výše zmíněno, jsou jedním z ekonomických nástrojů politiky životního prostředí. Mezi nové ekologické daně patří daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv, jejíž zdanění bylo zpracováno do zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, čímž došlo k celkovému transponování směrnice Rady 2003/96/ES.

Tyto daně vznikly především z důvodu snahy o ochranu životního prostředí. Jejich účelem je sestrojení tak, aby působily na jednání ekonomických subjektů, a to směrem k využívání ekologicky nezatěžujících zdrojů energie a nižší energetické spotřebě, čímž se sníží i množství škodlivin vypouštěných do prostředí.

Jak je, již uvedeno v předcházející části, jsou ekologické daně tzv. výnosově neutrální. Navýšení, které vzniklo zavedením těchto daní, by mělo být vyrovnáno nějakým daňovým snížením, tedy ve výsledném efektu se celková daňová zátěž nijak nezvýší ani nesníží. V České republice v roce 2008 měla vláda přijít s návrhem, jakou úpravou bude zavedení daní vyrovnáno, aby byla zajištěna

výnosová neutralita. V roce 2009 vláda jen částečně snížila sazbu u sociálního pojištění, u zaměstnavatelů byla sazba z původních 26% snížena na 25%, u zaměstnance byla sazba snížena z 8% na 6,5%. Sazba zdravotního pojištění zůstala nezměněna, stejně tak sazba daně z příjmů se nezměnila.

Předmět daně se u těchto daní odlišuje druhem energetického produktu. Správu daně provádějí celní orgány, které vydávají dva typy povolení. Jedná se o povolení k nabytí osvobozených energetických produktů a získání je možné rozhodnutím celního úřadu po přezkoumání podaného návrhu na jeho vydání. Další je povolení k nabytí energetických produktů bez daně, které můžeme získat stejným způsobem.

U těchto daní je zdaňovacím obdobím jeden kalendářní měsíc. Osobě, které vznikla povinnost přiznat a zaplatit daň, tedy plátce daně, mají povinnost podat daňové přiznání a zaplatit daň do dvacátého pátého dne po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato povinnost vznikla. Zákon pro tyto daně určuje jako daňové území oblast České republiky.

Na rozdíl od spotřebních daní, které jsou ve Sbírce zákonů zpracovány do jednoho zákona, ekologické daně mají každá daň vlastní zákon, mají však společné označení ve Sbírce zákonů.

8.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Před zavedením samostatné daně ze zemního plynu, byla tato daň součástí daně z minerálních olejů.

Předmět daně

U této daně je předmětem daně plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11 (zkapalnělý zemní plyn), 2711 21 (zemní plyn v plynném stavu), 2711 29 (ostatní) a 2705 (svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn a podobné plyny, kromě ropných plynů a ostatních plynných uhlovodíků), který je určený k pohonu motoru, pro výrobu tepla, anebo pro další účely, jako jsou například použití plynu ve stacionárních motorech, pro stroje používané na stavbách a vozidla, která nejsou určena k používání na veřejných cestách a silnicích.[12]

Plátce daně

Plátcem daně je podle § 3 zákona č. 261/2007 Sb. především dodavatel zemního plynu, který dodává plyn konečnému spotřebiteli, ale také provozovatel distribuční a přepravní společnosti a provozovatel podzemního zásobníku, fyzická osoba či právnická osoba, která užila plyn zdaněný nižší sazbou, než které odpovídá nebo osvobozený plyn od daně k jinému účelu, na které se osvobození nevztahuje, či osoba, která spotřebovává nezdaněný plyn, mimo plynu osvobozeného od daně.

Plátcí daně vzniká povinnost přiznat a zaplatit daň v okamžiku dodání plynu konečnému spotřebiteli na daném daňovém území, přičemž se zde zahrnuje i dodání plynu do prostor čerpací stanice, která dodává plyn pro pohony motorů. Dále povinnost vzniká spotřebou plynu plátcí daně uvedených v předchozím odstavci. K této povinnosti se musí registrovat u správce daně, tedy u příslušného celního orgánu, kam podá návrh na registraci k dani, a to nejpozději v den vzniku povinnosti přiznat a zaplatit daň.

Povinnost daň přiznat nevzniká, pokud fyzická nebo právnická osoba, která nabyla zdaněný plyn nebo plyn osvobozený od daně, dodá takový plyn jiné fyzické nebo právnické osobě.[13]

Základ a sazba daně

Za základ daně se považuje množství plynu v MWh spalného tepla. Daň se vypočítá ze základu daně, který vynásobíme sazbou daně. Sazby daně jsou uvedeny v § 6 zákona č. 261/2007 Sb., rozlišují se z hlediska účelu použití plynu, odpovídající požadavkům směrnice Rady 2003/96/ES. Rozmezí výše sazeb se pohybuje od 0 až do 264,80 Kč/MWh spalného tepla.

Osvobození od daně

Osvobozen od daně je plyn určený k použití, nabízený k prodeji nebo použitý pro výrobu tepla v domácnosti, k výrobě elektřiny, k mineralogickým a metalurgickým postupům, a jako palivo k plavbě ve vodách daňového území.

8.2 Daň z pevných paliv

Předmět daně

Zde je předmětem daně černé uhlí KN 2701, hnědé uhlí KN 27202, koks KN 2704 a ostatní uhlovodíky uvedené pod KN 2706,2708, 2713 až 2715.

- KN 2701 – Černé uhlí, brikety, bulety a další pevná paliva vyrobená z černého uhlí
- KN 2702 – Hnědé uhlí, hnědouhelné brikety, aglomerované hnědé uhlí kromě černého jantaru
- KN 2704 – Koks, polokoks z černého uhlí, hnědé uhlí či rašeliny, aglomerovaný koks, retortové uhlí
- KN 2706, 2708, 2713, 2715 – Ostatní uhlovodíky určeny pro výrobu tepla [12]

Plátce daně

U daně z pevných paliv je plátcem daně nejčastěji dodavatel, který dodává na daném daňovém území konečnému spotřebiteli, dále je to fyzická či právnická osoba, jež užila pevná paliva osvobozená od daně k činnosti, než na které se osvobození vztahuje nebo spotřebovala nezdaněná paliva, kromě pevných paliv osvobozených od daně.

Stejně jako u daně z plynu vzniká povinnost přiznat a zaplatit daň dodáním paliva konečnému spotřebiteli nebo spotřebou plátců daně, kteří jsou uvedeni v předchozím odstavci. Tato povinnost nevzniká, pokud půjde o dodávku další osobě (dodavatel). Zdaňovacím obdobím je jeden měsíc, nejpozději do dne, kdy daňová povinnost vznikla, musí podat návrh na registraci k příslušnému celnímu orgánu a daň zaplatit.

Základ a sazba daně

U pevných paliv je základem daně množství pevných paliv v GJ spalného tepla v původním vzorku. A sazbou daně je 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku. Po vynásobení základu a sazby daně nám vyjde výsledná daň.

Osvobození od daně

Osvobozena jsou od daně pevná paliva určená k použití, nabízená k prodeji nebo použitá např. k výrobě elektřiny, jako pohonná hmota, k výrobě koksu apod., konkrétní přehled naleznete v § 8 zákona č. 261/2007 Sb.

8.3 Daň z elektřiny

Předmět daně

U této daně z elektřiny je předmětem daně elektřina uvedená pod KN 2716. [12]

Plátce daně

Podle § 3 zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů je plátcem daně dodavatel elektřiny, který dodal elektřinu na našem území. Dodavatel představuje obchodníka s elektřinou, výrobce elektřiny a operátora trhu s elektřinou. Dále povinnost vzniká provozovateli distribuční a přenosové soustavy, fyzické či právnické osobě, jež použila elektřinu osvobozenou od daně na účel, na kterou se osvobození nevztahuje nebo osobě, která spotřebovává nezdaněnou elektřinu, vyjma elektřiny, která je od daně osvobozena.

Plátce má povinnost daň přiznat a zaplatit, tato povinnost vzniká dnem, kdy je elektřina dodána v rámci našeho území konečnému spotřebiteli. Vzniká také dnem spotřeby osvobozené elektřiny na účel, ke kterému se osvobození nevztahuje a dani podléhá i spotřeba nezdaněné elektřiny, s výjimkou elektřiny osvobozené od daně.

I u této daně v případě, že dodavatel dodá elektřinu dalšímu dodavateli, nikoli konečnému spotřebiteli, se daň neplatí ani nevzniká její povinnost.

Základ a sazba daně

Základem daně je zde množství elektřiny vyjádřené v MWh a sazba daně je stanovena pevnou částkou, a to částkou 28,3 Kč/MWh. Výslednou daň získáme vynásobením základu a sazby daně.

Osvobození od daně

Od daně je osvobozena elektřina, která je ekologicky šetrná, vyrobená v dopravních prostředcích a tam spotřebována či elektřina použitá na provoz dráhy a drážní dopravy sloužící k přepravě osob. Bližší přehled osvobozené

elektriny můžeme nalézt v § 8 zákona č. 261/2007 Sb., stabilizaci veřejných rozpočtů.

8.4 Přínosy ekologických daní

Hlavním přínosem těchto daní je pozitivní vliv na životní prostředí. Za další pozitivum považujeme to, že slouží jako podnět k zavádění nových čistých a vysoce efektivních technologií. Podniky však nejsou nijak ovlivňovány, kterou technologií by měly používat, proto si každý podnik může zvolit pro něj nejoptimálnější a efektivní řešení. [15] Ekologické daně by měly být výnosově neutrální, tedy nenavyšuje daně, tím také přináší dvojí zvýhodnění, nejenže bude mít pozitivní vliv na životní prostředí. To probíhá tím, že zdaníme to, co se snažíme omezit, to co má negativní vliv na prostředí. Na druhé straně však snížíme daňovou zátěž něčeho, co společnosti prospěje, nejčastěji se to týká zdanění práce, čímž se podnikům snižují náklady na zaměstnance, a to je motivuje pro vytváření nových pracovních míst a z toho i vyplývající snížení nezaměstnanosti.

Kladem je rovněž i to, že ekologické daně platí pouze ten, kdo prostředí znečišťuje, platí je všichni znečišťovatelé. Výše poškození je vyjádřena určitou finanční částkou, pro podniky to vytváří nové náklady a tím jsou největší znečišťovatelé podněcováni ke snaze snižovat tyto náklady a přejít na ekologicky šetrnější výrobu.

8.5 Námitky proti zavádění ekologických daní

Je otázkou zda, administrativní náročnost nebude vyšší než výnos z daně. Ze sborníku z konference Modelování dopadů environmentální regulace z prosince 2010 zjistíme, že transakční náklady environmentálních daní patří mezi ty spíše nižší. Zdanění energií dosud není významným příjmem vládního rozpočtu, proto můžeme očekávat postupné zlepšení relativních transakčních nákladů. [23]

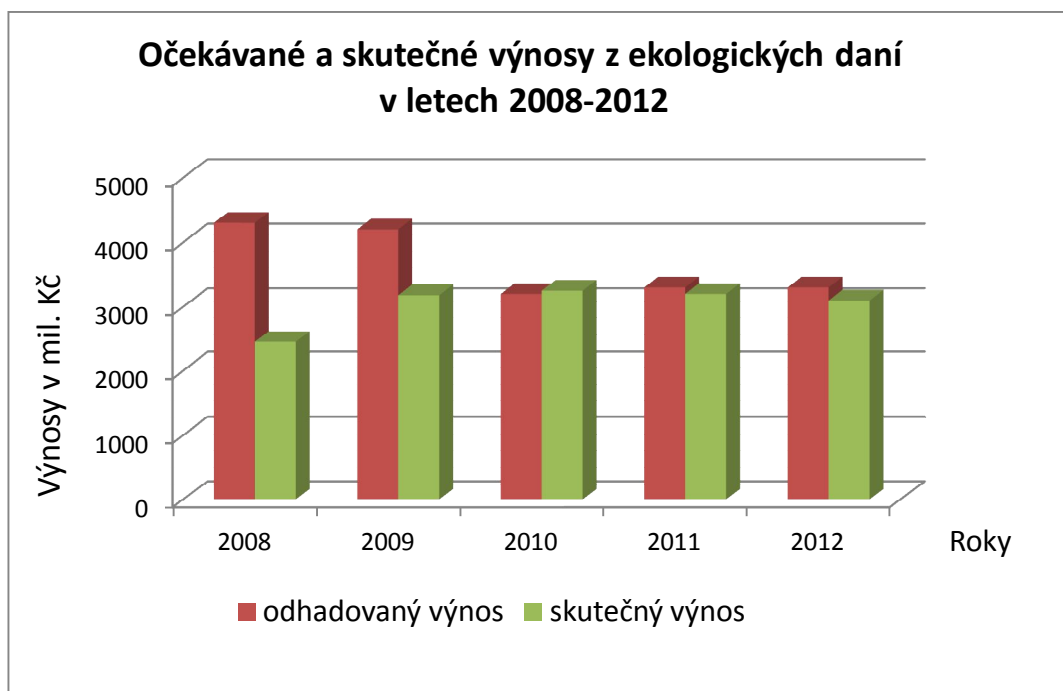
Další objevující se námitkou je možnost zkreslování jednání ekonomických subjektů. Pokud bude nedokonalá mezinárodní harmonizace, může se zemi se zavedenými ekologickými daněmi snížit konkurenceschopnost. Hnutí DUHA uvádí, že podle empirického výzkumu však, ekologické daně v zemích OECD nezpůsobily nějaké významnější snížení konkurenceschopnosti. [15] Samozřejmě, že energetickým oborům se nepochybně navýší náklady. Jelikož se daně nezvyšují

skokem, ale dochází k jejich postupnému zvyšování, mají subjekty, které budou výši sazby ovlivňovat, možnost přizpůsobit se. Subjekty jsou díky potřebě snížit svoje náklady nabádáni k výměně technologií, což vede k zavádění nových a moderních technologií. Moderní technologie spíše zvyšují konkurenční schopnost na mezinárodním trhu a zvyšují také produktivitu firem. Nezvýší se ani celkové daňové zatížení, na čemž mohou některé společnosti vydělat.

Jednou z námitek je zvýšení, které se dotkne pouze některých oborů, a nárůst cen základních výrobních faktorů může způsobit růst inflace. Objevuje se rovněž zápor v dopadu těchto daní, a to v podobě regresivní dopadu, neboť daň dopadá větší měrou na nízkopříjmové. [1] Jelikož patří mezi nepřímé daně, ovlivňují všechny subjekty, výrobcům se navyšují náklady, což se zajisté projeví v ceně služby či výrobku a to má vliv na spotřebitele a domácnosti.

Zvýšení ceny pro domácnosti nemusí motivovat jen směrem k ekologičtějším zdrojům energie. Ekologická paliva tzv. biopaliva jsou šetrná k přírodě, avšak jejich cena je pro domácnosti stále vysoká v porovnání s běžnými zdroji energie. Proto je možné, že domácnosti sníží spotřebu zdrojů zatížených ekologickou daní, ale nepřejdou na šetrnější zdroje, nýbrž na spalování levných materiálů, nejčastěji to bývá spalování odpadu.

8.6 Výnosy z ekologických daní

Obr. 2 Očekávané a skutečné výnosy z ekologických daní v letech 2008-2012

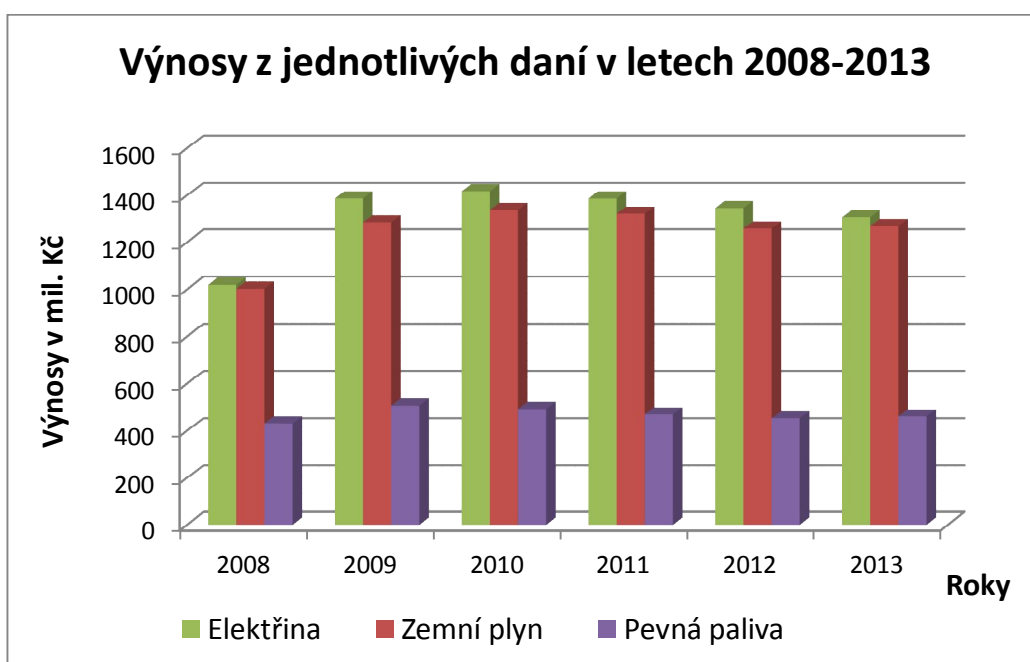
Zdroj: [18], [19], [20], [21], [22], Vlastní zpracování

Předpokládaný výnos v prvním roce účinnosti ekologických daní, tedy v roce 2008, byl 4,3 mld. Ve skutečnosti však tyto daně vynesly pouze 2,45 mld. Kč, rozdíl mezi odhadem a skutečností činí 1,85 mld. Kč. Daně ze zemního plynu a z elektřiny lehce přesáhly 1 mld. Kč, odhadovalo, že výše výnosu se bude pohybovat od 1,1 mld. až 1,5 mld. Kč. U pevných paliv odhad činil 1,7 mld. Kč, ale skutečný výnos představoval pouze 0,43 mld. Kč. V prvním roce lze předpokládat, že nižší výnos byl způsoben předzásobením subjektů v předešlém roce. [18]

V následujícím roce se odhad snížil na 4,2 mld. Kč a skutečné výnosy byly vyšší, činily 3,18 mld. Kč, rozdíl tedy činil zhruba 1 mld. Kč. Oproti předešlému roku se výnosy navýšily o 0,73 mld. Kč.

V roce 2010 skutečný celkový výnos překročil odhad o 0,1 mld. Kč, u zemního plynu i elektřiny byl předpoklad mírně překročen, avšak u pevných paliv je výše skutečných výnosů nižší než předpoklad o 0,15 mld. Kč. Celní správa uvádí, že to může být způsobeno daňovými úniky, tato komodita není opatřená u dodavatelů a odběratelů měřiči, což nenapomáhá při kontrole plnění daňové povinnosti ze strany správce daně.[20]

Od roku 2010 a v dalších letech je předpokládán výnos nižší, pohybuje se okolo 3,2 a 3,3 mld. Kč, rozdíl mezi předpokládanými a skutečnými výnosy již není tak markantní, nalézá se v rozmezí od 0,1 do 0,2 mld. Kč. Výnosy se ustálily na zhruba stejné úrovni, ale mají spíše klesající tendenci. Tato tendence je nejspíše vyvolána reakcí spotřebitelů energie na zvyšující se cenu energií, kdy se spotřebitelé snaží ušetřit např. snížením energetických nákladů, zamezováním tepelných úniků.[22] Údaje z roku 2013 zatím nemáme k dispozici, celní správa dosud nezveřejnila výroční zprávu z roku 2013.

Obr. 3 Výnosy z jednotlivých daní v letech 2008-2013

Zdroj: [24], vlastní zpracování

8.7 Dopady ekologických daní

Ministerstvo životního prostředí před zavedením ekologických daní provedlo rozbor předpokládaných dopadů těchto daní na různé ekonomické skupiny. Některé z těchto předpokládaných dopadů můžete vidět v tabulce níže:

Tabulka 2: Předpokládané dopady

Skupina	Předpokládaný dopad
Veřejný sektor	Nárůst administrativních nákladů na výběr daní.
Vlivy na podnikatelské prostředí obecně	Zvýšení nákladů podnikatelů, díky vyšším cenám energií.
• Daň ze zemního plynu	Snížení spotřeby zemního plynu ve výši 2,5%
• Daň z elektřiny	Snížení spotřeby elektřiny ve výši 0,5%
• Daň z pevných paliv	Snížení spotřeby pevných paliv ve výši 4,5%
Domácnosti	Zvýšení cen paliv a elektřiny včetně DPH – elektřina 1%, uhlí 9,1% a plyn 4,2% (navýšení peněžních výdajů na osobu za rok o 314 Kč a průměrný nárůst výdajů na domácnost 704 Kč ročně.)
Ostatní relevantní dopady	Snížení spotřeby energií (úspory, zvyšování energetické účinnosti výroby, substituce za méně energeticky náročnou výrobu apod.)
Hospodářský růst	Očekávání zpomalení růstu v odvětvích využívajících velké množství energie při výrobě
Inflace	Dopad na inflaci je na úrovni 0,2 procentního bodu

Zdroj: [27], Vlastní upravená verze

Jelikož ekologické daně byly zavedeny v roce 2008, tedy jsou účinné již 5. rokem, můžeme si dovolit vyhodnotit jejich prozatímní dopady. V roce 2013 vyšel článek Ex post analýza zavedení zdanění pevných paliv, zemního plynu a elektřiny. Dotyčná analýza byla zpracována pomocí dat z Českého statistického úřadu, Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky a Českého hydrometeorologického úřadu.

Měření dopadů na ekonomiku je obtížné, vliv na různé subjekty se liší a některé dopady jsou skryté a jejich efekt se může projevit až po uplynutí delší doby. Ekologické daně jsou součástí zákona č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů, jež prošel řadou daňových úprav a změn i proto je složité stanovit

skutečné, konkrétní dopady daní. Metodika zmíněné analýzy nám nedovoluje stanovit výši dopadu.

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že ekologické daně měly vliv na zvýšení ceny v některých energeticky náročných odvětvích, nejvíce se nárůst projevilo v odvětvích těžby a dobývání, v odvětví koks a rafinované ropné produkty a elektřina, plyn, pára a klimatizovaný vzduch, u kterých došlo v období 2007-2008 k meziročnímu nejvyššímu nárůstu cen.

Částečně se potvrdila i hypotéza, že ekologické daně přispěly k většímu využívání elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů. Můžeme vidět snížení spotřeby černého a hnědého uhlí v ekonomice. Ministerstvo ve své analýze předpokládaných dopadů uvádělo, že spotřeba pevných paliv se sníží o 4,5%, ve skutečnosti se meziročně v letech 2007-2008 spotřeba snížila u černého uhlí o 9,2 % a u hnědého uhlí o 6,9%. Z těchto údajů můžeme vyvozovat pozitivní vliv ekologických daní, i když na snížení spotřeby mohou působit i další vlivy.

Ve zkoumaném období byla objevena vzájemná provázanost mezi celkovými emisemi CO₂ a zavedením ekologických daní. Ze zkoumaných dat lze vyčíst, že v některých odvětvích, nalezneme zde i odvětví veřejné energetiky, které patří k významným producentům CO₂, se snížil jejich objem.

9 Daně a poplatky ovlivňující životní prostředí

V české daňové soustavě najdeme i jiné daně a poplatky, které pozitivně působí na životní prostředí, a které můžeme též označit jako ekologické daně a poplatky. Daně nemají přímý vliv na prostředí samotné, ale působí na jedince a jeho chování. Mezi tyto daně můžeme řadit silniční daň, spotřební daně z pohonných hmot i další.

9.1 Daně s vlivem na životní prostředí

9.1.1 Daň silniční

Samozřejmě motorová vozidla nesou velký podíl na znečišťování ovzduší. Avšak silniční daní jsou zatíženy pouze vozidla používána k podnikání. Podnikatel si může na tuto daň uplatnit slevu, jejíž výše se odvíjí od data registrace, za první tři

roky to je 48%, po dobu dalších tří let to je o 40% a za další tři roky lze uplatnit slevu již jen 25%. Dané slevy by měly vlastníky motivovat k obměně vozidel.

Ekologické pozitivum této daně je osvobození od daně vozidel, které mají elektrický nebo hybridní pohon kombinující spalovací motor a elektromotor, automobily na plyn, také vozidla s motorem ke spalování benzínu a ethanolu 85 (E85). Tedy jsou osvobozeny vozidla, která jsou ekologicky šetrnější.

9.1.2 Spotřební daň z pohonných hmot

Cenu pohonných hmot tvoří jen pouze cena ropy, ale z velké části je tvořena daněmi. Vysoká cena pohonných hmot podněcuje ke snižování spotřeby paliv anebo k využívání jiných alternativních způsobů dopravy.

9.1.3 Daň z přidané hodnoty, spotřební daně

V českém daňovém řádu nalezneme i daně, které nebyly zaváděny k ochraně životního prostředí, ale jejich efekt má vliv na chování znečišťovatele. Do této skupiny se řadí daň z přidané hodnoty (DPH). Výše její sazby ovlivňuje chování konečného uživatele. Komodity nepříznivě působící na životní prostředí by s vyšší sazbou uživatelé méně preferovali, zatímco u komodit s pozitivním efektem by byla výhodná nižší sazba. Analogicky se chovají i spotřební daně, jako daň z minerálních olejů, daň z tabáku a tabákových výrobků.

9.2 Poplatky s vlivem na životní prostředí

Definovat poplatek můžeme na rozdíl od daně jako dobrovolnou i povinnou platbu, je placena jednorázově, jedná se o platbu účelovou a je peněžním ekvivalentem za služby veřejného sektoru.

9.2.1 Poplatek za registraci (přeregistraci) motorového vozidla

Poplatek se hradí při první registraci nebo pro přeregistraci použitého motorového vozidla. Tento poplatek vešel v povinnost v roce 2009 novelou zákona o odpadech 383/2001 § 37e Poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků.

Jedná se o vozidla patřící do kategorie M1 a N1, tedy dvoukolová, osobní a užitková vozidla v České republice. Od poplatku jsou osvobozeni žadatelé tělesně postižení, kteří jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP-P, dále žadatelé, u nichž k přeregistraci dochází v důsledku nabytí a vypořádání dědictví nebo v důsledku zániku společného jmění manželů. [25]

Výše tohoto poplatku je stanovena podle plnění mezních hodnot emisí ve výfukových plynech. Pro letošní rok se rozmezí za převod pohybuje od 3 000 Kč až do 10 000 Kč. Hlavním důvodem je odstranit automobily, které jsou již nevyhovující v ohledu bezpečnosti a především emisního hlediska.

9.2.2 Poplatky k ochraně životního prostředí

Výnos z poplatků k ochraně životního prostředí je určen na napravování škod na životním prostředí nebo jsou používány k podpoře ekologických projektů.

K ochraně životního prostředí se zejména používají tyto poplatky, jak uvádí ministerstvo životního prostředí [26]:

U ochrany ovzduší

- Poplatek za znečištění ovzduší
- Poplatky za výrobu a dovoz regulovaných látek a výrobků, obsahující freony

U ochrany vod

- Platba za odebrané množství podzemní vody
- Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo do podzemních vod
- Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí

U ochrany horninového prostředí

- Úhrada z dobývacího prostoru
- Úhrada z vydobytých nerostů na výhradních ložiskách nebo vyhrazených nerostů po jejich úpravě a zušlechťení

U ochrany půdního fondu

- Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu
- Poplatek za odnětí dle lesního zákona

U odpadového a obalového hospodářství

- Poplatky za uložení odpadů
- Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- Poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků
- Registrační a evidenční poplatek dle zákona o obalech

10 Harmonizace spotřebních daní v EU

Evropská unie se snaží o harmonizaci daňových systémů všech členských států, a to i v oblasti spotřebních daní. V harmonizaci jde o sladování a sblížování daňových soustav jednotlivých států na základě jednotných pravidel. [28]

Spotřební daně, stejně jako ostatní druhy daní, mají vliv na mezinárodní obchod, proto je důležitá harmonizace i těchto daní. V případě ekologických neboli energetických daní byla Evropskou unií k harmonizaci využita směrnice, která je závazná pro všechny členské země, jednalo se o směrnici Rady 2003/96/ES.

Tato směrnice nahrazuje původní směrnici Rady 92/81/EHS o harmonizaci struktury spotřebních daní z minerálních olejů a směrnici Rady 92/82/EHS o sblížování sazeb spotřebních daní z minerálních olejů a zaobírá se pozměněním zdanění minerálních olejů, energetických produktů a elektrické energie.

Pro Českou republiku bylo podstatnou změnou především zdanění pevných paliv a elektrické energie, ostatní produkty zahrnuté ve směrnici byly již před zavedením tohoto nařízení součástí spotřebních daní.

Směrnice stanovuje minimální sazby daní u energetických produktů podle různých způsobů využití produktů. Může se jednat o komoditu využitou jako pohonnou hmotu, palivo pro průmyslové nebo obchodní účely nebo pro využití k výrobě elektrické energie, ale nevztahuje se na zdanění tepla na výstupu. [29] Stanovení minimálních sazeb by mělo snížit rozdíly a zamezit vzniku závažným rozdílům v sazbách daní v členských zemích, které by mohly negativně působit na vnitřní trh. Stanovení proběhlo také z důvodu do té doby neexistujícího ošetření minimálních sazeb energetických produktů, jež ovlivňují vnitřní trh a jejíž

neexistence by mohla vnitřní trh ovlivňovat negativně. Směrnice, ale vznikla i z důvodu potřeby ochrany životního prostředí.[29]

V roce 2004 doplnila tuto směrnici směrnice Rady 2004/74/ES, která umožnila některým členským státům dočasné osvobození od daně nebo možnost uplatňování snížené úrovně zdanění. Toto částečné osvobození se týkalo 10 států, které se staly členy Evropské unie právě v roce 2004, mezi ně patří i Česká republika. K tomuto opatření bylo přistoupeno z důvodu, že při okamžitém zavedení ekologických daní by u těchto členských států mohlo dojít k hospodářským a sociálním problémům. Pro Českou republiku bylo osvobození možné až do roku 2008.

11 Ekologické daně v Evropě

Pro svoji práci jsem si na porovnávání zvolila dva severoevropské státy, a to Dánsko a Nizozemsko. Obě tyto země věnují zvýšenou pozornost ochraně životního prostředí, jejich ekonomiky mají největší výnosy z ekologických daní v rámci EU. Vybrané země také mají ekologické daně zavedeny již poměrně dlouhou dobu, proto můžeme sledovat a porovnávat i dopady těchto daní.

12 Dánsko

Dánsko je jedním ze severních evropských států rozkládající se na Jutském poloostrově, ostrově Fyn, Sjælland a na mnoha dalších menších ostrovech. Státním zřízením je konstituční monarchie, jedná se o demokratickou parlamentní monarchii, kde v čele státu je královna Margarethe II. Dánský parlament je jednokomorový a má 179 poslanců. Od voleb z roku 2011 má v dánském parlamentu většinu levicový blok, tvořící menšinovou koalici ze Sociální demokracie, Sociální lidové strany (odešli z vlády k 31. 1. 2014) a Sociálně-liberální strany Radikale Venstre. Největší opoziční stranou v Dánsku je středo-pravicová strana Liberální strana Venstre, nalezneme zde také Konzervativní lidovou stranu, pravicově orientovanou stranu Dánská lidová strana a strana pravého středu Liberální aliance.[31]

Vlastní rozloha Dánska činí 42 915 km², rozloha Faerských ostrovů je 1 399 km² a rozloha Grónska činí 2 166 088 km² z čehož je pouze 410 499 km² nezaledněně

území. Na vlastním území Dánska žije 5 639 719 obyvatel a na Faerských ostrovech je to 48 268 obyvatel a v Grónsku 56 282 obyvatel. Hustota zalidnění na vlastním území Dánska činí 126,4 obyvatel/km². [32]

Pokud se podíváme na zásadní ekonomické ukazatele v Dánsku, kde se platí dánskou korunou, můžeme vidět, že hrubý domácí produkt, podle posledních zveřejněných údajů, dosahuje výše 37 000 USD/ os podle PPP. [23] V porovnání s ostatními členskými zeměmi je HDP Dánska o 25% nad průměrem EU 28. Inflace v Dánsku se v srpnu roku 2014 pohybovala na úrovni 0,8% a nezaměstnanost je zde na úrovni 4,5%.

12.1 Daňový systém Dánska

Daňový systém Dánska se považuje za jeden z nejsložitějších, v tabulce je vyjádřena jeho zjednodušená struktura. Ve své práci se budu dále zabývat pouze zelenými daněmi a daněmi souvisejících s ochranou životního prostředí.

Tabulka 3: Zjednodušená struktura daňového systému Dánska

Daně	
Přímé daně	Daň z příjmu fyzických osob
	Daň z příjmu právnických osob
	Majetkové daně
Nepřímé daně	Daň z přidané hodnoty
	Spotřební daně
	Zelené daně
	Registrační daň pro vozidla

Zdroj: [29], [34], Vlastní zpracování

Daňové zatížení Dánska se pohybuje okolo 48% HDP, což ve světovém porovnání patří k nejvyšším na světě, pouze Švédsko má vyšší daňovou kvótu.

12.2 Zelené daně

Zelené daně lze dělit do tří základních skupin: [35]

- Daně na výrobky škodící životnímu prostředí při výrobě nebo spotřebě (např. insekticidy, pesticidy)
- Daně z vypouštění znečišťujících látek (např. daň z oxidu uhličitého)
- Daň z omezených (vzácných) zdrojů (např. daň z vody a nerostných surovin)

Zelené daně jsou uvaleny na tyto položky: [35]

Voda z vodovodu: Tato daň je uvalena na podzemní i povrchovou vodu. Sazba daně je 5 DKK za m³ a konečná výše daně je závislá na množství vody dodané spotřebiteli nebo alespoň 90% z těžby.

Odpadní voda: Předmětem daně je odpadní voda vypouštěná do řek, potoků, jezer a moře a vody prosakující do půdy. Sazba daně je ovlivněna obsahem škodlivých látek ve vypouštěné vodě, u dusičnanů je sazba 20 DKK za kg, u fosfátů 110 DKK za kg a u organických materiálů sazba činí 11 DKK za kg. Obsah škodlivin je zjišťován měsíčním měřením nebo stanoven podle nastavených standardů.

Síra: Jedná se o energetické produkty, jejichž obsah síry je vyšší než 0,05%. Jde o plynový olej, naftu, topný olej, palivový dehet, petrolej, uhlí, ropný koks, hnědé uhlí, benzín, LPG, plyn z rafinérií, zemní plyn, síra obsažená v dřevu, slámě, odpadu a dalších užívaných pro energetické účely v zařízeních s kapacitou 1000 kW a více. Sazba daně je stanovena: 20 DKK za kg za výše uvedené energie, 40 DKK za tunu u dřeva, 23 DKK za tunu u slámy a 9 DKK za tunu u odpadu.

Pesticidy: Patří sem insekticidy, chemické přípravky pro dezinfekci půdy, na ně je stanovena sazba 35% z maloobchodní ceny, včetně spotřební daně a DPH. Dále to jsou herbicidy, chemické přípravky pro snížení růstu rostlin, chemické prostředky na odpuzování hmyzu a savců, zde je sazba 25% z maloobchodní ceny včetně DPH a spotřební daně. U fungicidů, chemikálií pro ničení řas, odpuzovačů krys, myší, krteků a králíků a mikrobiologických pesticidů je sazba 3%.

Dusík: Předmětem daně jsou amoniaky, amoniak chloridu, hnojiva a umělá hnojiva, dusičnany ve hnoji, který je granulovaný nebo jinak zpracovaný. Sazba daně je 5 DKK za kg dusíku.

Nikl-kadmiové akumulátory: NiCd akumulátory, které jsou hermeticky uzavřené. Sazba za volné články je 6 DKK za kus a sestavené články, zde je sazba 36 DKK za balík.

Jednorázové nádoby a některé obaly: Řadí se sem produkty, jako obaly s objemem do 20 l, balení a multi-balení jiných materiálů, plastové a papírové tašky s obsahem méně než 5 litrů, balení na potraviny z fólie, vyrobené z PVC a jednorázové nádoby. Rozsah sazby se pohybuje od 0,05 DKK až do 33,30 DKK.

PVC a ftaláty: Patří sem zboží obsahující měkké PVC a ftaláty, výše sazby se pohybuje od 0,16 DKK za kg do 3,6 DKK za kg.

Některá chlorovaná rozpouštědla: Tedy tetrachlorethylen, trichlorethylen, dichlormethan se sazbou 2 DKK za kg čisté hmotnosti těchto látek.

Oxid uhličitý z některých energetických produktů: Mezi tyto energetické produkty patří plyn, nafta, benzín, petrolej, elektrická energie, uhlí, topný olej

Výše daně se pohybuje okolo 90 DKK za tunu CO₂:

- Zemní plyn 0,198 DKK/m³
- Uhlí 217,8 DKK/t
- Hnědé uhlí 160,2 DKK/t
- Elektrická energie 0,09 DKK/kWh
- Plynový olej a motorová nafta 0,243 DKK/l
- Benzín 0,22 DKK/l
- Minerální oleje 0,261 DKK/kg
- Auto plyn (LPG) 0,144 DKK/l
- Plyn (LPG) 0,27 DKK/kg
- Petrolej 0,243 DKK/l
- Koks 290,7 DKK/t
- Topný olej 0,288 DKK/kg
- Palivový dehet 0,252 DKK/kg

Registrační daň pro vozidla:

Plátcem registrační daně vozidel je osoba, na kterou je dané zcela nové vozidlo prvně registrováno. Tato daň se platí pouze jednou, a to při první registraci vozidla. Do hodnoty vozu se započítává i daň z přidané hodnoty. Pokud je celná hodnota osobního vozidla do výše 76 400 DKK daň se stanovuje na 105%, to co přesahuje tuto částku je zdaněno 180%. Od daně jsou osvobozeny autobusy, traktory, kola s elektrickým pohonem a užitková nákladní auto přesahující 4 tuny. S vlastněním vozidla v Dánsku nesouvisí pouze registrační daň, ale je spojeno ještě s placením spotřební daně, poplatku za vlastnictví, vyrovnávací poplatek a povinné pojištění a u větších vozidel i silniční daň.

12.3 Ekologická daňová reforma Dánska

Dánsko bylo jednou z prvních zemí, které začalo zavádět daně působící na životní prostředí. V roce 1992 Dánsko zavedlo daň z oxidu uhličitého, daň se týká benzínu, nafty, petroleje, topných olejů, plynu, elektřiny a uhlí. Především během 90. let se zde objevovaly nové daně na freony (CFC), odpady a obaly. Již dříve, už v průběhu 70. let Dánsko zavádělo energetické daně, jejich zavedení však zatím nesouviselo se snahou ochrany životního prostředí, ale v první řadě jako příjem do státního rozpočtu.

Ekologická daňová reforma začala v Dánsku probíhat od roku 1993. Během této reformy došlo k navýšení energetických daní (fosilní paliva, elektřina) a daní z odpadů a zavedení nových daní (daň z benzínu, vodních zdrojů, z plastových a papírových nákupních tašek). V první etapě EDR byly daně uvaleny především na domácnosti. Aby byla zajištěna fiskální neutralita, došlo také v roce 1993 ke snížení sazeb daně z příjmu FO.

V rámci druhé fáze reformy, v roce 1995 došlo k dalšímu navýšení energetických daní, zahrnující již i podnikatelský sektor a byly zavedeny nové daně z SO₂ a zemního plynu. Zvyšování bylo vynahrazeno snižováním příspěvků na sociální zabezpečení a podporou projektů na energetickou úspornost. V dalším roce dánská vláda umožnila v rámci zdanění CO₂ uzavírat s Dánskou energetickou agenturou tzv. dobrovolné dohody pro průmysl a služby. Podniky uzavřením dobrovolné

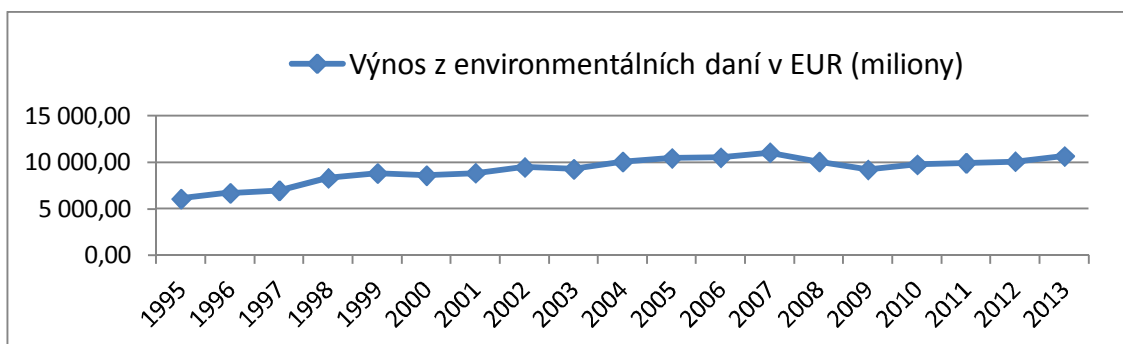
dohody získají daňovou úlevu a sami se zavazují ke snižování energetické náročnosti.

Ve třetí fázi reformy, v roce 1998 došlo k dalšímu navyšování energetických daní pro domácnosti, které bylo vykompenzováno dalším snížením sazeb daně z příjmu FO. Daňová reforma probíhala až do roku 2000 a od nástupu nové vlády nedochází k větším změnám. V roce 2001 se dánská vláda zavázala k nezvyšování ekologických daní. Od roku 2010 nicméně dochází k navýšení daní na energii, odpadní vody, balení a k dalšímu zvyšování bude postupně docházet, až do roku 2019.

Dánská vláda si stanovila značně vysoké cíle, chce během deseti let snížit emise o 21% více než ve srovnání s roky 2008-2012 vzhledem k roku 1990. Dalším cílem je snížení skleníkových plynů, a to do roku 2020 o 40%. Dánská vláda také chce do roku 2050 postupně vyřadit fosilní paliva, a to bez využití jaderné energie. [49]

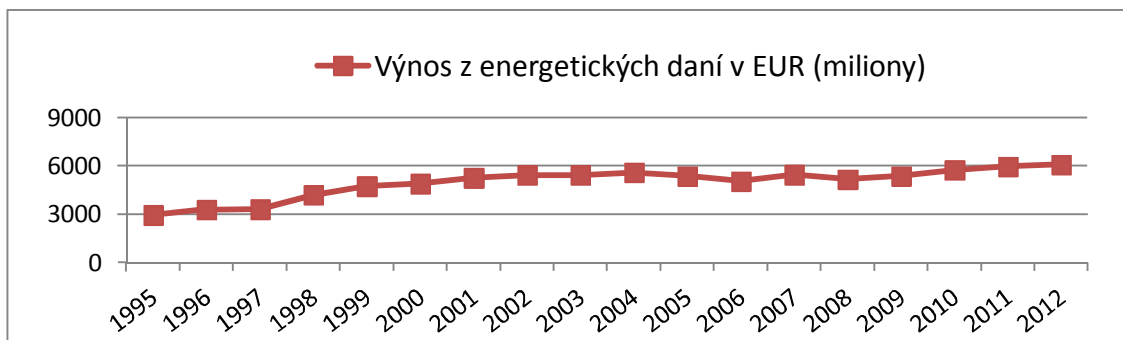
12.4 Výnosy z ekologických daní

V následujících tabulkách je možné vidět vývoj výnosů nejprve z environmentálních daní a v druhém grafu je znázorněn vývoj výnosů pouze z energetických daní v Dánsku. Výnosy z těchto daní byly použity ke snížení příspěvků na sociální zabezpečení a na poskytování dotací v programech energetické účinnosti.

Obr. 4 Vývoj výnosů z environmentálních daní v Dánsku

Zdroj: [50], Vlastní zpracování

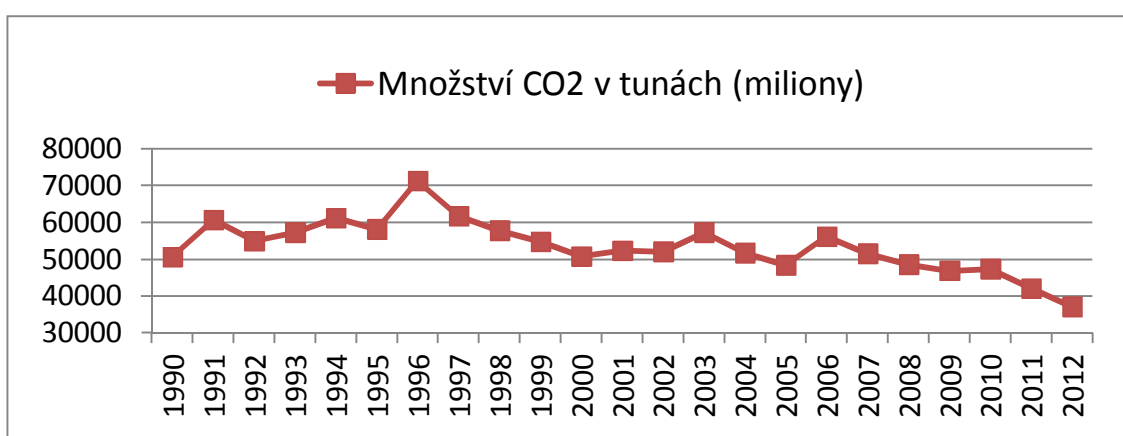

Obr. 5 Vývoj výnosů z energetických daní v Dánsku

Zdroj: [51], Vlastní zpracování

Příjmy z energetických daní tvoří největší podíl z celkových environmentálních daní v Dánsku. V současné době jsou energetické daně tvořeny daní z energií (uhlí, elektřina, zemní plyn, propan-butan, topný olej, plynový olej), daní z emisí CO₂ (z ropy, uhlí, zemního plynu a elektrické energie) a daní z SO₂ ze všech paliv obsahující síru.[49]

Dánsko jako jedna z prvních zemí v Evropě, zavedla daň na emise CO₂ již v roce 1992. Na grafu níže je zobrazeno, jak se množství emisí CO₂ vyvíjelo částečně před zavedením daně a především od zavedení uhlíkové daně. Je zde vidět, že množství emisí se zavedením daně výrazně nesnížilo, ale od roku 1996, kdy byla hodnota nejvyšší, dochází k postupnému snižování, k výraznějšímu klesání dochází i v posledních několika letech.

Obr. 6 Vývoj emisí CO2 v Dánsku

Zdroj: [52], Vlastní zpracování

12.5 Dopady

V 80 a 90 letech celková spotřeba energie zůstávala skoro neměnná a v 90 letech došlo ke zvýšení jen o 0,3% ročně. Pokud se zaměříme na jednotlivé druhy energií, zjistíme, že objem spotřeby pevných paliv má klesající tendenci, objem zemního plynu a obnovitelných zdrojů má však rostoucí tendenci. Tento vývoj můžeme pozorovat až do roku 2000, kdy se klesající tendence objemu uhlí zarazila. Došlo také ke zlepšení energetické efektivity, v letech 1990-2010 se v primární výrobě náročnost snížila o 26,3% a efektivnost využití u konečných spotřebitelů se zlepšila o 20,2%. Pokud se podíváme na energii získávanou z obnovitelných zdrojů, její spotřeba se téměř zdvojnásobila.[49]

Podle studie dopadů při rozdělování příjmů z těchto daní se dospělo k výsledku, že dánské daně z CO₂ mají regresivní dopad, tedy daň zdaňuje více nízkopříjmové. Dánsko se tuto nerovnováhu snaží vyrovnávat nižší daní z příjmu a zvýšením přídatků na děti.

Z ekonomického pohledu můžeme vidět, že daň má celkově pozitivní dopad na ekonomický růst Dánska. Průzkumy uvádějí, že zavedení těchto daní nijak negativně nezapůsobilo na zaměstnanost, ale že ekologická reforma byla jednou z příčin růstu zaměstnanosti o 0,5%. V Dánsku můžeme především pozorovat, že dochází k oddělení spotřeby energie od hospodářského růstu, s hospodářským růstem se již spotřeba energie nenavyšuje.[49]

13 Nizozemsko

Nizozemsko se nachází v severozápadní Evropě, je nazývané také jako Nizozemí nebo Holandsko. Nizozemsko patří do Nizozemského království spolu se třemi malými ostrovními zeměmi. Státním zřízením je konstituční monarchie, založená na parlamentní reprezentativní či nepřímé demokracii. Současně je v čele státu král Vilém Alexandr Nizozemský.

Nizozemský parlament je dvoukomorový a je složen ze 75 senátorů a 150 členů dolní komory. Od předčasných voleb z roku 2012 spolu vytvořily vládní koalici strana liberální VVD(Lidová strana pro svobodu a demokracii) a sociálně demokratická PvdA (Strana práce). Další politické strany s větším podílem v druhé

komoře parlamentu jsou Strana svobody, Socialistická strana, Křesťansko demokratická výzva a Demokraté 66.[42]

Rozloha Nizozemska činí 41 543 km², z toho 33 893 km² tvoří pevnina a 77 650 km² je tvořeno vnitřní vodní plochou. Počet obyvatel v Nizozemsku byl k roku 2014 16,83 mil a hustota obyvatel Nizozemska je 496 obyvatel/km². [43]

Nizozemsko je členem eurozóny a její měnou je tedy euro. Podíváme-li se na základní ekonomickou charakteristiku Nizozemska, zjistíme, že hrubý domácí produkt dosáhl v roce 2014 výše 47 018 US dolarů/obyvatel. [44] V roce 2013 mělo Nizozemsko druhé nejvyšší HDP na obyvatele v EU, jeho hodnota se pohybovala o 31% nad průměrem EU. Roční míra inflace se v roce 2013 pohybovala na úrovni 2,5% a míra nezaměstnanosti činila 6,7%.

13.1 Daňový systém Nizozemska

V tabulce je možné vidět přehled daní v Nizozemsku.

Tabulka 4: Daňový systém Nizozemska

Daně	
Přímé daně	Daň z příjmu fyzických osob
	Daň ze zisku právnických osob
	Daň z dividend
	Daň z majetku
	Daň dědická a darovací
	Daň z hazardních her
Nepřímé daně	Daň z přidané hodnoty
	Spotřební daně
	Daň z vybraných transakcí
	Ekologické (Environmentální) daně
	Daň z motorových vozidel
	Daň z osobních vozidel a motocyklů
	Daň z těžkých vozidel
	Cl

Zdroj: [29], Vlastní zpracování

13.2 Ekologické daně

Ekologické daně jsou uvaleny na: [45]

Daň z povrchové vody – Daň je vybírána od subjektů, kteří využívají či vytěžují povrchovou vodou. Sazba daně činí 0,1855 EUR/m³.

Daň z vodovodní vody - Sazba daně je 33 EUR za 100m³ a konečná výše daně je závislá na množství vody dodané spotřebiteli. Poplatníkem daně z vodovodní vody je společnost poskytující vodu.

Daň z odpadu – U daně z odpadu je poplatníkem společnost zpracovávající odpad. Daň je vybírána podle výše hmotnosti odpadu a od roku 2014 sazba činí 17 EUR/tunu.

Daň z paliv (uhlí) – Daň je uvalena na dovezené uhlí nebo uhlí určené pro spotřebu. Sazba daně činí 14,27 EUR/1000 kg.

Daň z energií – Sazba je rozlišná pro různé druhy energií:

- Zemní plyn (až do 5000 m³) 0,19 EUR/m³
- Elektřina (až 10 000 kWh) 0,12 EUR/kWh
- Skladování energie z obnovitelných zdrojů 0,28 EUR/100 kWh (elektřina do 10 000 kWh)
- Skladování energie z obnovitelných zdrojů 0,56 EUR/100 m³ (zemní plyn do 170 000 m³)

Daň z osobních vozidel a motocyklů

Daň je odváděna při první registraci vozidla v Nizozemsku a je součástí ceny vozidla. Sazba se odvozuje od ceny vozu a výše emisí a pro dieselové motory je zvýšená. Osvobozeny jsou elektromobily a vozidla s nulovým množstvím emisí. Pokud se jedná o použité vozidlo, sazba daně je nižší a u vozidel starších 25 let jsou od této daně osvobozena.

Daň z motorových vozidel

Daň platí vlastník motorového vozidla čtvrtletně nebo ročně a sazba se různí podle typu vozidla. Výjimkou jsou vozy s vyšší emisí méně než 50 gramů CO₂ na kilometr, které jsou od daně osvobozeny.

Daň z těžkých vozidel

Nákladní vozidla nad 12 tun mají povinnost platit kromě daně z motorových vozidel daň z těžkých vozidel, tzv. Eurovignette, za možnost využití dálnic. Výše ceny se odvíjí od počtu náprav, od zařazení vozidla do Euro klasifikace podle vlivu na životní prostředí a cena se různí i podle délky na kterou je zakoupena. Euroznámka je povinná v Nizozemsku, Belgii, Lucembursku, Dánsku a Švédsku, tato známka zakoupená v jednom státě je platná i v ostatních výše uvedených zemích.

13.3 Ekologická daňová reforma Nizozemí

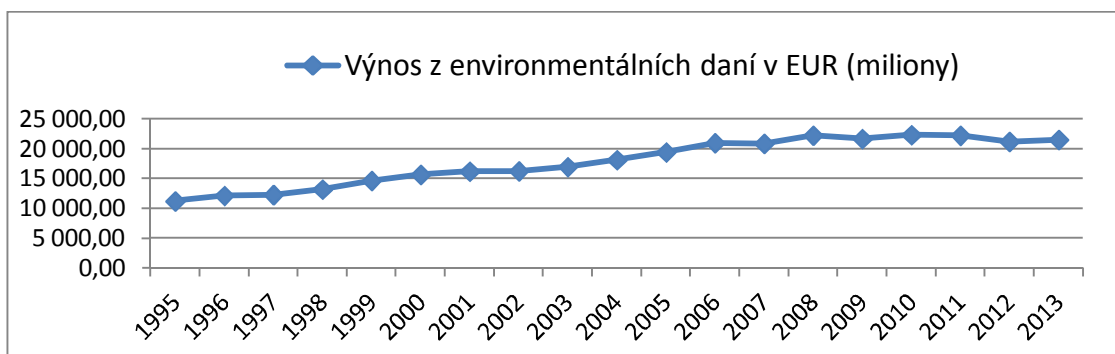
Ekologická daňová reforma začala v Nizozemsku probíhat v polovině 90. let, kdy v roce 1996 byla zavedena regulační daň z energie. V Nizozemsku, ale byla ekologická daň zavedena již od roku 1988, která obsahovala několik dříve užívaných poplatků. Ekologická daň zdaňovala stejným dílem obsah CO₂ a energie v palivu.

Regulační energetická daň, jež byla v roce 2004 přejmenována na energetickou daň, zdaňovala paliva, plyn a elektrickou energii. Fiskální rovnováha byla vyrovnána snížením daně z příjmu a sociálního pojištění. Tato daň se orientovala na menší spotřebitele energie, u větších energeticky náročných spotřebitelů je možné osvobození od daně, pokud spotřebitel podepíše dlouhodobou dohodu o zvýšení energetické efektivity výroby. Dohoda uvádí, o jaké množství se musí snížit emise CO₂, spotřebitel se zavázal toto splnit do roku 2012. Tímto způsobem se zavázlo 97% možných společností. Od roku 2001 tuto výhodu mohou využívat i malé a střední podniky.[39]

V roce 2012 byl v Nizozemsku přijat "fiskální plán", kdy došlo k předčasným volbám, v plánu došlo ke zrušení z pohledu příjmů menších ekologických daní (z odpadu, podzemní vody a balení) a zároveň došlo ke zrušení osvobození od zdanění uhlí pro elektrárny. Ostatní ekologické daně, a to především za zemní plyn, se navyšovaly. Nizozemská vláda si určila za cíl snížit emise skleníkových plynů a to hlavně CO₂ o 30% při srovnání s rokem 1990.

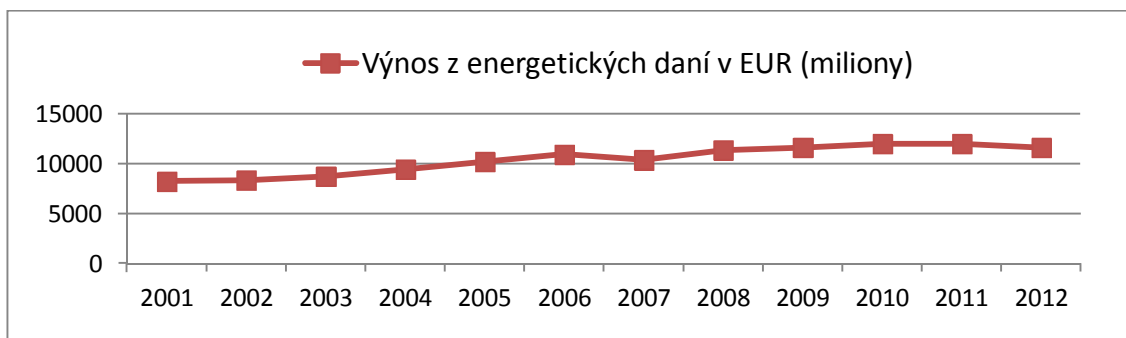
13.4 Vývoj výnosů

V následujících tabulkách je možné vidět vývoj výnosů nejprve z environmentálních daní a v druhém grafu je znázorněn vývoj výnosů pouze z energetických daní v Nizozemsku. Výnosy z environmentálních daní jsou v Nizozemsku nejvyšší z Evropské unie, tvoří kolem 4% HDP.

Obr. 7 Vývoj výnosů z environmentálních daní v Nizozemsku

Zdroj: [50], Vlastní zpracování

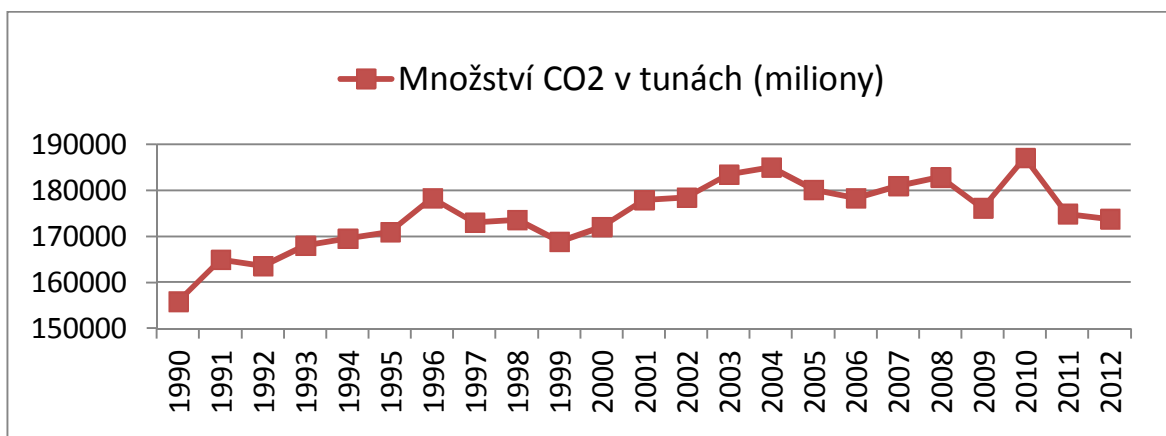

Obr. 8 Vývoj výnosů z energetických daní v Nizozemsku

Zdroj: [51], Vlastní zpracování

Daň z energie tvoří více než 20% celkových výnosů z environmentálních daní. Z grafů je možné vyčíst, že daňové výnosy, ať už celkové environmentální či pouze energetické, jsou celkem stabilní, mírně se zvyšující.

V Nizozemsku není zavedena přímo daň z CO₂, ale zdanění oxidu uhličitého je součástí ekologických daní. Na grafu níže je zobrazeno, jak se množství emisí CO₂ vyvíjelo částečně před zavedením ekologické daně a především během doby po zavedení daní. Můžeme vidět, že množství emisí se zavedením daní výrazně nesnížilo, spíše množství emisí v průběhu času kolísalo.

Obr. 9 Vývoj emisí CO2 v Nizozemsku

Zdroj: [52], Vlastní zpracování

13.5 Dopady

Podle různých studií se spotřeba zemního plynu a elektřiny zásluhou energetické daně v domácnostech snížila. V průmyslu došlo ke zlepšení energetické efektivity, a to v letech 1990-2000 o 10 až 15%. Protože je nizozemský systém zdanění energie specifický, ve kterém existuje více výjimek, osvobození, slev a dotací, tento styl vede k větším emisím CO₂ z výroby konečných energetických produktů, kde by mohlo docházet spíše ke snižování emisí. Daňové zatížení je v Nizozemsku uvaleno především na malé spotřebitele, větší spotřebitelé mají z důvodu obav ze ztráty konkurenceschopnosti, výjimky a specifické podmínky. I přes regresivní zdanění v Nizozemsku jsou sociální dopady při rozdělování příjmu pozitivní.[49]

Vzhledem ke všem opatřením k zachování konkurenceschopnosti nedošlo k žádným negativním dopadům v této oblasti. V případě zaměstnanosti došlo k malému pozitivnímu dopadu, vytvořilo se zhruba 9 000 nových pracovních míst. V Nizozemí je však nízká míra nezaměstnanosti, proto i malý pozitivní dopad je zde velkým kladem.

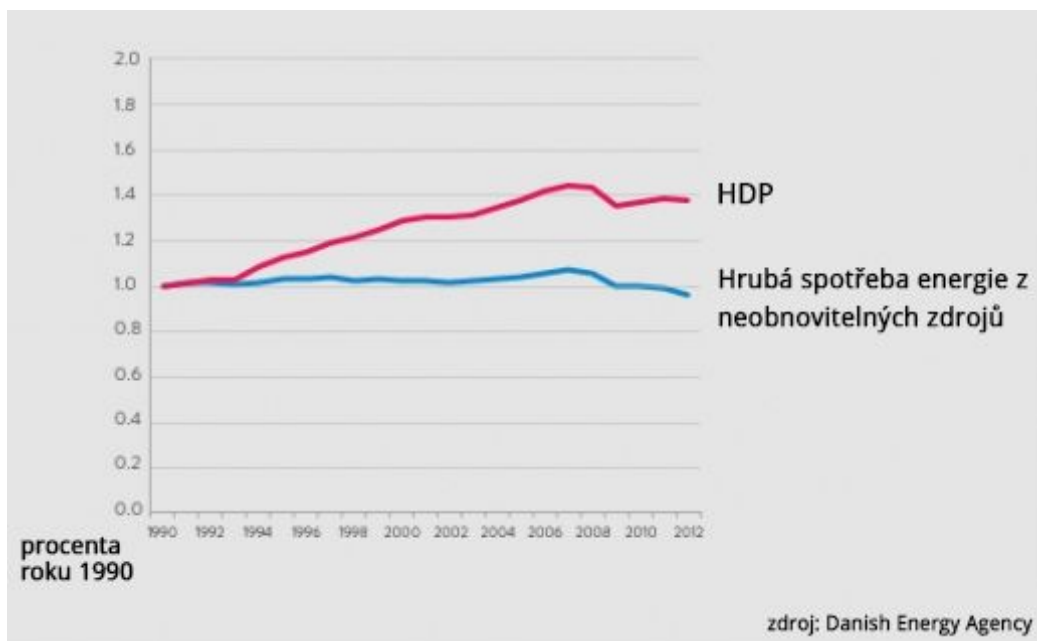
14 Porovnání Dánska a Nizozemska

Spotřeba energie v Dánsku setrvává delší dobu celkem neměnná, dochází pouze k pohybu o pár desetín procenta ročně. Pokud se však podíváme na jednotlivé druhy využívané energie, podíl využívání energie z pevných paliv má klesající tendenci, tato tendence se však od roku 2000 pozastavila. Podíl využívání energie ze zemního plynu a obnovitelných zdrojů má již od začátku rostoucí tendenci.

Energetická efektivnost se v Dánsku zlepšila, u konečných spotřebitelů, a to od roku 1990 až do roku 2010, o 20,2%. Nezávislá studie uvádí, že energetické daně přispěly ke snížení spotřeby energie přibližně o 10%. [49] Výše sazeb energetických daní se stanovuje podle energetického obsahu a jsou indexovány podle inflace. U elektřiny se daní pouze konečná, vyrobená elektřina, paliva využívaná k výrobě elektřiny dani nepodléhají, což nikterak nestimuluje výrobce k využívání ekologicky šetrnějších paliv při výrobě elektřiny.

Dánsko má ve své daňové soustavě od roku 1992 zavedenou přímo daň z emisí CO₂, na rozdíl od Nizozemska, kde je zdanění emisí součástí ekologických daní. Emise CO₂ od roku 1996, kdy dosáhla nejvyšší hodnoty, průběžně klesá. Daň má podle výsledků pozitivní vliv na ekonomický růst.

Opatření v Dánsku měla pozitivní dopad na zaměstnanost, ale úspěchem byl především pozitivní dopad na HDP. Dánsku se podařilo oddělit od sebe hospodářský růst a spotřebu energie. Během let 1990-2012 vzrostlo HDP o 38,3%, spotřeba energie však klesla o 4,1%. [54]

Obr. 10 Hrubá spotřeba energie z neobnovitelných zdrojů a HDP v Dánsku

Zdroj: [54]

Spotřeba energie v nizozemských domácnostech klesla, šlo o zemní plyn a elektřinu. V Nizozemsku je spotřeba energie složena především ze zemního plynu a elektřiny, přibližně z 80%. To však není překvapující, když pohlédneme na to, že v Nizozemsku se těží zemní plyn a ropa. V průmyslovém sektoru došlo během let 1990-2000 ke zlepšení energetické efektivity přibližně o 15%.

Z důvodu obav ze ztráty mezinárodní konkurenceschopnosti jsou v Nizozemsku pro společnosti působící v průmyslu s velkým odběrem, vyšším než 10 milionů kWh/rok, osvobozeny od daně prostřednictvím dohod o energetické účinnosti. V Nizozemí najdeme i mnoho další výjimek, slev a osvobození, to přispívá k nárůstu emisí CO₂ z výroby produktů, u nichž bychom mohli emise spíše snižovat.

Regresivní dopad je vyrovnáván výjimkami a opatřeními a celkový konečný dopad je pozitivní. V Nizozemsku jsou sazby energetických daní indexovány podle inflace, což má za účinek stabilní úroveň daňových příjmů. Nenacházíme zde ani žádné negativní dopady na konkurenceschopnost. Pozitivní dopad lze také nalézt ve zvýšení zaměstnanosti.

Z porovnání vývoje množství emisí CO₂ můžeme usuzovat, že zvolený způsob v Dánsku je účinnější než v Nizozemí, tedy samostatná daň z emisí dosáhla

viditelně lepších výsledků než dlouhodobé dohody. Naše porovnání nám umožňuje vidět, že lepších a více viditelných výsledků dosáhlo Dánsko, kde je systém založen na daních a dotacích z programů energetické efektivity.

Pro Českou republiku by bylo dobré, kdybychom se snažili snížit závislost České republiky na fosilních palivech, která je v dnešní době značně vysoká, kdy tři čtvrtiny spotřeby energie je zde tvořena fosilními palivy. Pokud by se snížila spotřeba těchto paliv, pozitivní dopad by se projevil nejen v oblasti životního prostředí, ale snížila by se i závislost na dovozu, což by pozitivně ovlivnilo platební bilanci České republiky. Se zlepšením energetické efektivity rozhodně souvisí i zlepšení podmínek pro mezinárodní konkurenceschopnost.

Zvyšování sazby ekologických daní by vedlo spíše k dalšímu zatížení domácností. Vysoké ceny energií negativně působí na konkurenceschopnost českých firem. Česká republika by se mohla inspirovat v dánském systému, protože počáteční náklady na zefektivnění výroby jsou pro firmy vysoké a to samozřejmě nenapomáhá k motivaci firem k takovému kroku. Vláda by měla vhodně finančně pomoci firmám, možností jsou dotace či poskytnutí úvěru s nízkým úrokem podnikům na zefektivnění výroby, který bude firma moci splácet až z výnosů vznikající efektivní výrobou. K financování především dotací lze využít poměrná část výnosů z ekologických daní.

V případě ekologických daní by mělo dojít k zaměření se na zdanění podle obsahu škodlivin v jednotlivých palivech a snažit se o co nejnižší administrativní náklady při správě těchto daní. Česká republika by mohla také využívat dohod s distributory a prodejci, ale pouze ve formě zcela dobrovolných dohod. V případě nuceného a povinného snižování spotřeby energie u distributorů a prodejců, by se nejpravděpodobněji náklady na zefektivnění výroby promítly v ceně pro konečného spotřebitele.

15 Shrnutí výsledků

Mým cílem v bakalářské práci bylo charakterizovat a analyzovat ekologické daně, a to v České republice a ve vybraných evropských státech. V první části své práce jsem popisovala základní charakteristiku daně a zabývala jsem se začleněním ekologických daní do daňového systému České republiky. Ekologické daně byly v České republice zavedeny v rámci ekologické daňové reformy.

Hlavním principem ekologické daňové reformy je tzv. výnosová neutralita, tedy zavedením nových daní nevznikne vyšší daňové zatížení. Vyšší výnos z nových daní bude vyrovnán odpovídajícím snížením jiných daní. Česká republika zajistila neutralitu prostřednictvím snížení sazby sociálního pojištění u zaměstnavatelů z původních 26% na 25%, u zaměstnance byla sazba snížena z 8% na 6,5%.

Pokud hovoříme o ekologických daních v České republice, které byly zavedeny v rámci ekologické daňové reformy, jedná se o daň ze zemního plynu, z pevných paliv a elektřiny, nazývané rovněž jako energetické daně. Od zavedení těchto daní je možné sledovat, že ekologické daně měly vliv na zvýšení ceny v některých energeticky náročných odvětvích. Částečně se i potvrdilo, že ekologické daně přispěly k většímu využívání elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů. Spotřeba pevných paliv se v meziročně v letech 2007-2008 snížila u černého uhlí o 9,2% a u hnědého uhlí o 6,9%. Z těchto údajů můžeme vyvozovat pozitivní vliv ekologických daní, i když na snížení spotřeby mohou působit i další vlivy.

Dále byla zjištěna vzájemná provázanost mezi celkovými emisemi CO₂ a zavedením ekologických daní a lze vidět, že v některých odvětvích, nalezneme zde i odvětví veřejné energetiky, které patří k významným producentům CO₂, se snížil objem těchto emisí.

Ve své práci jsem také nastínila i další daně a poplatky, které mohou mít vliv na životní prostředí, jež jsou součástí daňového systému České republiky. Jsou to daně spojené především s dopravou a poplatky na ochranu přírody.

V další části jsem se zaměřila na dva severoevropské státy Dánsko a Nizozemsko. Obě tyto země věnují velkou pozornost ochraně životního prostředí a ekologické daně mají ve svých daňových systémech zavedeny již poměrně dlouhou dobu, proto je u nich možné pozorovat jejich dopady a navzájem je porovnat.

Dánsko má ve své daňové soustavě zavedenou samostatnou daň z CO₂ a další zelené daně, které jsou blíže popsány v práci. Pro srovnávání jsem se zaměřila především na energetické daně a daň z CO₂. Nizozemsko též zavedlo energetické daně a další daně na ochranu životního prostředí, které jsou výše popsány. Nizozemsko, ale na rozdíl od Dánska nemá samostatnou daň z CO₂, zde je zdanění emisí součástí ekologických daní. Zde mohou společnosti s velkou energetickou náročností uzavřít s vládou dohodu o zvýšení energetické efektivity. V případě podepsání dlouhodobé dohody, kde se společnost zaváže snížit emise CO₂ o určité množství, je společnost od daně osvobozena.

K zajištění výnosové neutrality jsou výnosy v Dánsku vyrovnány snížením sociálního zabezpečení a použity na dotace v programech energetické účinnosti. V Nizozemí došlo k vyrovnání pomocí snížení daně z příjmu a sociálního pojištění. Analýza nám ukázala, že spotřeba energie v Dánsku setrvává delší dobu celkem neměnná. Pokud se zaměříme na jednotlivé druhy energie, podíl využití pevných paliv má klesající tendenci, využití zemního plynu a obnovitelných zdrojů má tendenci rostoucí. Množství emisí CO₂ zde průběžně klesá. Energetická efektivnost se zlepšila, u konečných spotřebitelů během let 1990 až 2010 o 20,2%.

Celkově opatření mají pozitivní vliv na zaměstnanost, která se v Dánsku zvýšila o 0,5%. Úspěchem Dánska je však především pozitivní dopad na HDP, podařilo se oddělit od sebe hospodářský růst a spotřebu energie. Během let 1990-2012 vzrostlo HDP o 38,3%, spotřeba energie však klesla o 4,1%.

V Nizozemsku spotřeba energie v domácnostech klesla, šlo o zemní plyn a elektřinu. Zde spotřebu energie tvoří především zemní plyn a elektřina, což není překvapující, protože se zde těží ropa a zemní plyn. Energetická efektivnost v průmyslovém sektoru se během let 1999-2000 zlepšila přibližně o 15%.

Ke snižování množství emisí CO₂ v Nizozemsku příliš nedochází, může to být způsobeno tím, že nizozemský systém má spoustu výjimek, osvobození a slev, to přispívá k nárůstu emisí CO₂ z výroby produktů, u nichž bychom mohli emise spíše snižovat. V případě zaměstnanosti došlo k vytvoření zhruba 9 000 nových pracovních míst.

16 Závěry a doporučení

Důvodem pro zavádění ekologických daní je snaha o ochranu životního prostředí. Jejich záměrem je, aby působily na jednání ekonomických subjektů, a to směrem k využívání ekologicky nezatěžujících zdrojů energie a nižší energetické spotřebě, čímž se sníží i množství škodlivin vypouštěných do prostředí.

Ve své práci jsem se snažila nalézt dopady těchto daní, a jaký je vliv na životní prostředí. Měření konkrétních dopadů je však složité, protože na výši spotřeby energetických produktů, množství emisí uhlíkových plynů a dalších subjektů, působí i další vlivy. Některé dopady jsou skryty a jejich efekt se může projevit až po uplynutí delší doby.

Na základě výsledků zjištěných analýzou ekologických daní v Dánsku a Nizozemsku, které mají ekologické daně zavedené již delší dobu, je možné dojít k závěru, že dánský způsob samostatné daně z CO₂ je účinnější než dlouhodobé dohody v Nizozemsku. Celkově vidíme, že lepších a viditelných výsledků dosáhlo Dánsko, kde je systém založen na daních a dotacích z programů energetické účinnosti.

Avšak musíme samozřejmě vzít v úvahu, že každá země má jinou ekonomickou úroveň, a tedy to co úspěšně zavedla jedna země, nemusí mít stejný efekt při zavedení v jiné zemi. Pro každou zemi by měla být provedena detailní analýza, aby mohly být daně stanoveny, tak aby v konkrétní zemi byly efektivní.

Ekologické daně, a to nejen v České republice, jsou dnes jejich sazby stanoveny podle objemu spotřebovaného paliva, vhodnější by však bylo, kdyby sazby byly stanoveny podle množství vypouštěných emisí. I když určení množství emisí je mnohem komplikovanější než změření spotřeby produktu. Sazba daně by také měla zohledňovat především u daně z elektřiny, v kterém typu elektrárny byla elektřina vyrobena. Nynější zdanění až vyrobené elektřiny k tomuto nepřihlíží, částečně je k tomu přihlíženo osvobozením od této daně elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů.

Podíváme-li se na obnovitelné zdroje v České republice, zjistíme, že jejich cena je vyšší než neobnovitelné zdroje i po jejich zdanění, což není motivující k využívání

obnovitelných zdrojů energie. Vhodné by bylo podporovat obnovitelné zdroje, tak aby mohly lépe konkurovat jiným zdrojům energie.

Závěrem je možné říci, že ze zjištěných výsledků analýzy mají ekologické daně vliv na životní prostředí. Zjištění v České republice nám z části potvrdila, že tyto daně přispěly k většímu využívání obnovitelných zdrojů a došlo ke snížení spotřeby pevných paliv a snížení emisí CO₂ v některých odvětvích. Z těchto výsledků je možné dedukovat, že ekologické daně mají pozitivní vliv, avšak musíme vzít v úvahu, že na spotřebu energie a další zjištěné výsledky působí i další vlivy.

17 Seznam použité literatury

- [1] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5., aktualit. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [2] PROFISPOLEČNOSTI.CZ. Praktické rady a zkušenosti: Funkce daní. *Profispolecnosti.cz* [online]. © 2013, [cit. 7. 11. 2014]. Dostupné z: <<http://www.profispolecnosti.cz/rady-zkusenosti/404-funkce-dani>>.
- [3] KLAZAR, Stanislav. Daň a její konstrukční prvky. *KVF* [online]. [cit. 8. 11. 2014]. Dostupné z: <http://nb.vse.cz/~klazar/1vf324/1_prvky_d_techniky.pdf>.
- [4] VODA, Václav. *Funkce daní v České republice* [online]. 2005 [cit. 8. 11. 2014]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta právnická. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/53675/pravf_m/Dp.pdf>.
- [5] ŠTĚPÁNOVÁ, Jana. *Právní úprava ekologických daní* [online]. 2010 [cit. 8. 11. 2014]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta právnická. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/170348/pravf_m/DP_text.pdf>.
- [6] ŠVARCOVÁ, Jena a kolektiv. *Ekonomie: stručný přehled*. 2009/2010. Zlín: CEED 2009. 303. s. ISBN 978-80-903433-8-2.
- [7] ŠIROKÝ, Jan. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003, 249 s. ISBN 80-7179-413-9.
- [8] VANČUROVÁ, Alena, BONĚK, Václav. *Správa daní pro ekonomy*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 156 s. ISBN 978-80-7357-701-8.
- [9] VANČUROVÁ, Alena. Daňové reformy ČR. *Vysoká škola ekonomická v Praze* [online]. © 2000-2015 [cit. 15. 11. 2014]. Dostupné z: <http://kvf.vse.cz/storage/1218123709_sb_vancurova.pdf>.
- [10] SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 300 s. ISBN 978-80-7357-443-7.

- [11] ČÍŽEK, Bohuslav. *Ekologická daň* [online]. [cit. 2014-11-16]. Dostupné z: <<http://media1.mypage.cz/files/media1:4dcd34d874eff.pdf.upl/Ekologick%C3%A1%20da%C5%88.pdf>>.
- [12] Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Úplné znění*. 17. 2. 2014. ISBN 978-80-7488-046-9.
- [13] Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Daňové zákony*. 1. 1. 2014 ISBN 978-80-247-5171-9.
- [14] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Ekologická daňová reforma. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. © 2008 - 2015 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <<http://www.mzp.cz/cz/edr>>.
- [15] NĚMCOVÁ, Petra, KOTECKÝ, Vojtěch. *Ekologická daňová reforma: Impuls pro modernizaci ekonomiky*. Brno: Hnutí Duha, 2008, 40 s., ISBN 978-80-86834-25-2.
- [16] OECD. Glossary of statistical terms: Environmentally Related Taxes. *Organisation for Economic Co-operation and Development* [online]. 2004-11-04, aktualizováno 2004-11-4 [cit. 2014-11-16]. Dostupné z: <<http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6270>>.
- [17] OECD. Glossary of statistical terms: Environmentally Taxes. *Organisation for Economic Co-operation and Development* [online]. 2005-07-05, aktualizováno 2005-11-30 [cit. 2014-11-16]. Dostupné z: <<http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6437>>.
- [18] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2008. *Celní správa České republiky* [online]. Praha, © 2009 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>.
- [19] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2009. *Celní správa České*

- republiky* [online]. Praha, © 2009 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>>.
- [20] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2010. *Celní správa České republiky* [online]. Praha, © 2009, [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>>.
- [21] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2011. *Celní správa České republiky* [online]. Praha, © 2009, [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>>.
- [22] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2012. *Celní správa České republiky* [online]. Praha, © 2009 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>>.
- [23] ŠČASNÝ, Milan a kol. Modelování dopadů environmentální regulace: Sborník z konference. *Centrum pro otázky životního prostředí: Univerzita Karlova v Praze* [online]. Praha, 2. prosince 2010 [cit. 2014-11-24]. Dostupné z: <http://www.czp.cuni.cz/czp/images/stories/Vystupy/Konference/101202%20Modelovani%20dopadu%20environmentalni%20regulace/Sbornik_2010.pdf>.
- [24] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. Statistická data z oblasti výroby, dopravy a dovozu pevných paliv, zemního plynu a ostatních plynů. *Celní správa České republiky* [online]. Praha, © 2009 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/dane/statistiky/Stranky/ekodane.aspx>>.
- [25] Zákon o ekologické dani. *Ekologická daň: Informace o ekologické dani* [online]. [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <<http://ekodan.eu/zakon-o-ekologicke-dani/>>.

- [26] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Poplatky: Přehled poplatků souvisejících s ochranou životního prostředí. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha, © 2008-2015 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poplatky/\\$FILE/oedn-poplatky_dane_CR-20130918.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poplatky/$FILE/oedn-poplatky_dane_CR-20130918.pdf)>.
- [27] ZIMMERMANNOVÁ, Jarmila., MENŠÍK, Michal. Politická ekonomie: Ex post analýza zavedení zdanění pevných paliv, zemního plynu a elektřiny. *Vysoká škola ekonomická v Praze* [online]. Praha, © 2015 [cit. 2014-11-26]. ISBN 0032-3233. Dostupné také z: <<http://www.vse.cz/polek/883>>.
- [28] NERUDOVI, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2., aktualit. vyd. Praha: ASPI, 2008. 260 s. ISBN 978-80-7357-386-7.
- [29] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3., aktualit. vyd. Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.
- [30] EUROPA.EU. Dánsko. *Europa.eu* [online]. Aktualizace 2015-03-30 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/denmark/index_cs.htm>.
- [31] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Dánsko: Vnitropolitická charakteristika. *Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/dansko/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html>.
- [32] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Dánsko: Základní informace o teritoriu. *Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/dansko/>.

- [33] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Dánsko: Ekonomická charakteristika země. *Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/dansko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.
- [34] HOLLAND EXPAT CENTER SOUTH. Taxation, finance & instance: The dutch tax systém. *Holland expat center south* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <<http://www.hollandexpatcenter.com/themes/taxation--finance---insurance/taxation/the-dutch-tax-system/>>.
- [35] GOLLA, Petr. Environmental Taxes in Denmark. *Confederation fiscale Europeenne* [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <<https://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/denmark>>.
- [36] GOLLA, Petr. Road Tax, Road Tolls and Fees in Denmark. *Confederation fiscale Europeenne* [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <<https://www.cfe-eutax.org/taxation/road-tax/denmark>>.
- [37] DRESNER, Simon. Ekologická daňová reforma: Co si myslí západní Evropa?. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <<http://www.czp.cuni.cz/ekoreforma/KONFERENCE/FSV%201-11-2002/23%20Dresner.doc>>.
- [38] MÁČA, Vojtěch. Geneze evropské debaty o EDR/Evropské zkušenosti se zaváděním EDR. *Strana zelených* [online]. © 2006-2015 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <<http://strana.zeleni.cz/247/860/file/>>.

- [39] ŠÍMOVÁ, Tereza. Životní prostředí: Ekologická daňová reforma v Evropě. *Liberální institut* [online]. © 2012 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.libinst.cz/Files/KqLFy4r2/profile/2518/simova_edr_energy.pdf>.
- [40] ZIMMERMANNOVÁ, Jarmila. KORBA, Karel. Komparace zdanění CO₂ v zemích evropské unie. *Vysoká škola ekonomická* [online]. © 2000-2015 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <<https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=aop&pdf=306.pdf>>.
- [41] WIKIPEDIA. Nizozemsko. *Wikipedia: Otevřená encyklopedie* [online]. Aktualizace 2015 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Nizozemsko>>.
- [42] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Nizozemsko: Vnitropolitická charakteristika. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/nizozemsko/politika/vnitropoliticka_characteristika.html>.
- [43] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Nizozemsko: Základní informace o teritoriu. *Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/nizozemsko/index.html>.
- [44] ORGANISATION FOR ECONOMIC. Domestic product. *OECD Data* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <<http://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>>.

- [45] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Nizozemsko: Ekonomická charakteristika země. *Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/nizozemsko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.
- [46] COMPENDIUM VOOR DE LEEFOMGEVING. Tarieven van milieuheffingen, belastingen op een milieugrondslag en recyclingsbijdragen, 2010-2014. *Compendium voor de Leefomgeving* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <<http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl0362-Tarieven-milieuheffingen.html?i=10-72>>.
- [47] GOVERNMENT OF THE NETHERLANDS. Car and motorcycle taxes. *Government of the Netherlands* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <<http://www.government.nl/issues/car-and-motorcycle-taxes>>.
- [48] CEPAL. Green tax reforms in OECD countries: An Overview. *CEPAL* [online]. Santiago de Chile, 2004 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.cepal.org/dmaah/noticias/discursos/3/14283/03_en.pdf>.
- [49] INSTITUTE FOR EUROPEAN ENVIRONMENTAL POLICY. Evaluation of environmental tax reforms: International experiences. Annexes to final report. [online]. [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.efv.admin.ch/e/downloads/finanzpolitik_grundlagen/els/IEEP_2013_Annexes_e.pdf>.
- [50] EUROSTAT. Database: Environmental tax revenues. *Eurostat* [online]. Aktualizace 2015-02-12 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=env_ac_tax&lang=en>.

- [51] EUROSTAT. Energy taxes. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt300&plugin=1>.
- [52] OECD. Data: Air and climate. *Organisation for Economic Co-operation and Development* [online]. © 2015 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <<https://data.oecd.org/air/air-and-ghg-emissions.htm>>.
- [53] FARIA LOPES, Ana. Overview of the environmental impacts of energy taxation. *Centrul de Excelenta Academica* [online]. [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://cexa.org/en/wp-content/uploads/ATR11_A.Lopes_.pdf>.
- [54] GREENTECHMEDIA. Remember These Energy Numbers From 2014. *Greentechmedia* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.greentechmedia.com/articles/read/10-energy-numbers-to-remember-from-2014?utm_source=Daily&utm_medium=Headline&utm_campaign=GTMDaily>.
- [55] HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR. Materiál. *Hospodářská komora České republiky* [online]. © 2013 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <<http://www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=11204>>.

FIM UHK

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Fakulta informatiky a managementu

Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Zadání k závěrečné práci

Jméno a příjmení studenta:

Iveta Hývnarová

Obor studia:

Finanční management

Jméno a příjmení vedoucího práce:

Pavel Jedlička

Název práce:

Ekologické daně a jejich význam

Název práce v AJ:

Ecological taxes and their meaning

Podtitul práce:

Podtitul práce v AJ:

Cíl práce: analýza ekologických daní v České republice a jejich mezinárodní srovnání

Osnova práce:

Úvod

Daňový systém České republiky

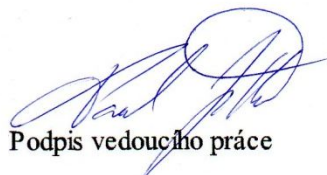
Podstata ekologických daní

Mezinárodní srovnání ekologických daní

Závěr

Projednáno dne: 15. 10. 2014

Podpis studenta *Hývnarová*

Podpis vedoucího práce